

Finanțarea partidelor politice în 2020: **transparență și nereguli**

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #118, 26 mai 2021

Raport disponibil pe www.expertforum.ro și www.banipartide.ro

Autor

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum; contribuții: Laura Ștefan, expert anticorupție
Alexandru Popescu – dezvoltare banipartide.ro

Sursa date:

- www.finantarepartide.ro, www.roaep.ro, Monitorul Oficial, paginile web ale partidelor – venituri și cheltuieli partide, membri, candidați, alte informații
- www.lege5.ro, www.legislatie.just.ro – legislație, RVC-uri
- www.termene.ro, pentru date privind persoanele juridice
- www.integritate.eu, paginile web ale instituțiilor – pentru declarații de avere și interese
- <https://mfinante.gov.ro> - situații financiare partide politice
- Presa

CEELI INSTITUTE
PRAGUE
ADVANCING THE RULE OF LAW

Raport realizat în cadrul unui proiect finanțat de Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL), implementat de Expert Forum în parteneriat cu CEELI Institute și International Foundation for Electoral Systems (IFES).

Ce se publică?	5
Obligațiile legale	5
Situația din 2020	6
Raportările privind veniturile și cheltuielile	9
Calitatea datelor	12
Situația cotizațiilor	13
Cine sunt marii donatori?	19
Cotizații peste 10 salarii	20
Donatori peste 10 salarii	21
Donații PJ – peste 10 salarii.....	26
Împrumuturi – peste 100 de salarii	26
Împrumuturi persoane juridice – peste 100 de salarii	33
Împrumuturi sub limita de 100 de salarii	35
Alte surse.....	35
Subvențiile	36
Subvențiile în 2020: clientelism și legislație modificată pe repede înainte	36
Cum au cheltuit partidele politice subvențiile?	37
Concluzii și recomandări	41

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

Toate informații și seturi de date sunt disponibil pe www.banipartide.ro

Pe BaniiPartide.ro poți urmări evoluția finanțării campaniilor electorale, sursele de venit și cheltuielile partidelor politice. Caută în lista donatorilor, companii / persoane fizice.

*Versiune prototip, în dezvoltare; o parte din date sunt în curs de verificare. Citește despre sursele și colectarea seturilor de date în [metodologie](#).

Finanțarea Partidelor
Statistici cheltuieli, surse de venit, subvenții, donatori persoane fizice, companii, PNL, PSD.

Finanțarea Campaniilor
Overview, statistici campanii, contribuții individuale, per partid: USD, UDMR.

Structura veniturilor și cheltuielilor [partidelor](#).
Donatori: [companii](#), [persoane fizice](#).
[Subvenții](#) [partide](#).
[Finanțarea campaniilor electorale](#).
[Rapoarte și analize](#).
[Descarcă datele](#).

Ultimele rapoarte

- 07.05.2021
Participarea terților la finanțarea campaniei electorale
- 05.05.2021
Pe ce au cheltuit partidele politice subvențiile în martie 2021?
- 02.04.2021
Pe ce au cheltuit partidele politice subvențiile în februarie 2021?
- 08.03.2021
Pe ce au cheltuit partidele politice subvențiile în ianuarie 2021?
- 03.03.2021
Raportul anual 2021: Statul în ceață. Sau cum eșuează România în a folosi big data pentru reforma administrației publice
- 17.01.2021
Raport final privind observarea alegerilor parlamentare 5-6 decembrie 2020 - FiecareVot
- 24.11.2020
Finanțarea campaniei electorale la alegerile parlamentare - 24 noiembrie
- 11.10.2020
Finanțarea campaniei electorale la alegerile locale - 12 octombrie
- 21.09.2020
Raport de monitorizare a finanțării campaniei electorale - 21 septembrie

EFOR a lansat un nou modul care include toate seturile de date din portal și care permite căutări complexe în cadrul acestora.

data.banipartide.ro/banipartide-v2

banipartide-v2

Platforma adună date din perioada 2006-2020 care reflectă veniturile și cheltuielile partidelor politice din România, incluzând venituri și cheltuieli anuale, per campanie, donatori, subvenții.

*Versiune prototip, în dezvoltare; o parte din date sunt în curs de verificare. Citește despre sursele și colectarea seturilor de date în [metodologie](#).

Views: [Venituri Cheltuieli runde Alegeri](#), [Bilanți runde Alegeri](#), [Top Donatori PF](#), [Top Donatori RVC](#), [Top Donatori PJ](#), [Subvenții - ani](#).

Contribuții Individuale

cod, partid, circumscripție, nume, circumscriptie, candidat, functie, provenienta, venituriproprii, donati...
27,324 rows

Donatori RVC

judet, cod-judet, strada, tipvenitnice, Nume, Valoarea, niceData, Partid
48,464 rows

Donatori RVC min

cod-judet, cod-venit, Nume, Valoarea, niceData, Partid
48,464 rows

Donatori persoane Fizice 10+

nume, suma, an, partid, tip, contribute, CNP
28,530 rows

Donatori persoane Juridice

Nume, Suma, an, partid, tipdonatie, CUI, Reprezentant
3,440 rows

Partide

id, denumire, ches, CUI, Adresa, Sedutocial, Președinte, Trezorier
231 rows

Rezultate Alegeri

alegeri, an, tip, partid, voturi, mandate
904 rows

Runde Alegeri

cod, tip, descriptiv, Dataalefaturii, data, candidat, competitor, Independenti
21 rows

Runde Alegeri 2

cod, tip, Tipdescriptiv, An, field5, data, candidat, competitor
21 rows

Subvenții Partide

partid, suma, an, Luna
883 rows

Venituri Cheltuieli 2007-2014

alegeri, tip, candidat, p, i, partid, venituri, transferuri, partid, pentru, campanie, cheltuieli...
940 rows

Venituri Cheltuieli 2016-2020

alegeri, tip, candidat, p, i, partid, venituri, subvenții, din, afara, campaniei, campanie, circumscriptiv...
266 rows

Venituri Cheltuieli Partide MFIn

an, partid, CUI, Activeimobilizate, Activecirculante, Cheltuielimanvans, Datonissufin, Datongestienari, Capitalulproprie...
265 rows

Venituri Partide

sursa, suma, an, partid
1,602 rows

Download SQLite DB: [banipartide-v2.db](#) 10.3 MB

Powered by [DataGrip](#) · Query took 17.401ms · [metodologie](#)

Raportul de față analizează finanțarea partidelor într-un an dificil pentru organizarea alegerilor, dar care s-a dovedit a fi dărnice cu partidele politice. Am analizat diverse surse legate de rapoartele de venituri și cheltuieli ale partidelor și donatori, pentru a identifica principalele evoluții, dar și pentru a vedea punctual cine sunt contributorii la veniturile partidelor și dacă propriile venituri le permit să fie generoși. Chiar dacă este an electoral și probabil mulți dintre ei și-au recuperat investiții din rambursări, după alegeri sau prin ocuparea unor poziții electivă sau numiri politice, analizăm măsura în care banii raportați de partide se regăsesc și în declarații de avere ale donatorilor. De asemenea, observăm calitatea și uniformitatea datelor, respectarea termenelor și condițiilor pentru publicare și încheiem cu o serie de concluzii generale și recomandări. Ne vom concentra mai ales pe partidele parlamentare, care au încasat și cheltuit cele mai mari sume. Toate datele sunt disponibile și pe platforma www.banipartide.ro.

Ce se publică?

Obligațiile legale

Până pe 31 mai, partidele politice, ca și alte entități juridice trebuie să publice situațiile financiare anuale, iar în cel mult 15 zile de la înregistrarea la organul fiscal competent trebuie să le transmită și către Autoritatea Electorală Permanentă (AEP).

Partidele politice au obligația de a depune la AEP până la 30 aprilie un raport detaliat al veniturilor și cheltuielilor (RVC, anexa 16 din Normele metodologice) realizate în anul precedent¹. Rapoartele includ și date legate de structurile interne ale partidelor politice (organizații de femei, de tineret, diaspora etc), dar nu cuprind și informații despre entități cum ar fi think tankurile politice. Nu este totuși clar din legislație și practică dacă RVC include și informația despre campania electorală, mai ales că nu toate partidele marchează banii diferențiat. Observăm din comparația datelor din RVC și situațiile financiare că există diferențe între venituri și cheltuieli, uneori semnificative. De notat că partidele nu sunt obligate să declare toate veniturile la AEP.

Tot până la 30 aprilie, partidele publice trebuie să publice în Monitorul Oficial și următoarele informații²:

- cuantumul total al veniturilor din cotizații obținute în anul fiscal precedent
- lista membrilor de partid care au plătit în anul fiscal precedent cotizații a căror valoare însumată depășește 10 salarii minime brute pe țară
- lista persoanelor fizice și juridice care au făcut în anul fiscal precedent donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară,

¹ Conform art. 49. Vezi și raportul EFOR despre terți <https://expertforum.ro/raport-terti/>

² Vezi art 51 din Legea 334/2006

- lista persoanelor fizice și juridice care au acordat împrumuturi a căror valoare depășește 100 de salarii de bază minime brute pe țară,
- suma totală a donațiilor confidentiale
- suma totală a împrumuturilor cu o valoare de sub 100 de salarii de bază minime pe țară primite, până la data de 30 aprilie a anului următor.
- donațiile constând în bunuri materiale necesare activității politice, dar care nu sunt materiale de propagandă electorală, primite de la organizații politice internaționale la care partidul politic respectiv este afiliat sau de la partide politice ori formațiuni politice aflate în relații de colaborare politică.
- Veniturile din asociere cu o formațiune nepolitică
- Alte venituri (art. 16)

Datele se publică (în cele mai multe cazuri) și în format electronic pe pagina web a AEP, www.finantarepartide.ro, partidele având obligația să furnizeze aceste date și în acest format.

Partidele care primesc subvenții trebuie să transmită AEP și o copie a auditului statutar efectuat asupra situațiilor financiare anuale, în termen de 60 de zile de la efectuarea auditului.

AEP realizează controale anuale sau la sesizări și publică un extras al raportului în 45 de zile de la efectuare. Rapoartele sunt disponibile în Monitorul Oficial și pe platforma www.finantarepartide.ro. AEP a dezvoltat o nouă metodologie pentru verificarea activității curente din 2019 și controlează întâi publicarea informațiilor obligatorii, după care face verificări la partidele politice³. În 2021, AEP va verifica între 30 aprilie și 31 mai prima parte, iar de la 1 iulie va verifica respectarea prevederilor legate de venituri și cheltuieli⁴.

Situația din 2020

Concluziile acestei analize se bazează pe datele publicate până la data de 21 mai. La 2 decembrie 2020, în Registrul Partidelor figurau 189 de formațiuni⁵. Din totalul partidelor înregistrate, doar 32 de partide au publicat informațiile obligatorii la care face referire art 51⁶. Adică **17%**. Ultimul partid care a publicat datele în Monitorul Oficial, pe 20 mai, este Partidul Forța Națională. În comparație, în 2020 au publicat informațiile un număr de 27 de partide, iar PSD, PNL și ALDE au publicat și rectificări ulterioare. În 2019, 24 de partide au publicat informații, la care se adaugă și patru rectificări.

Fiecare partid trebuie să publice aceste informații, indiferent dacă au avut sau nu venituri. De exemplu, pentru 2020, cinci partide au publicat informații, deși nu

³ Vezi procedurile de verificare aici <https://finantarepartide.ro/proceduri-operationale/>

⁴ În luna aprilie, AEP a notificat 171 de formațiuni politice că trebuie să facă publicările obligatorii www.roaep.ro/prezentare/comunicat-de-presa/comunicat-de-presa-privind-obligatia-partidelor-politice-de-a-depune-la-aep-rapoartele-si-situatiile-financiare-prevazute-de-lege/

⁵ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/12/SITE-Registru-fiscal-08.12.2020.pdf>

⁶ Vezi aici lista integrală www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.lista_anuala?an=2021&emi=293&tip=112&rep=0

au avut niciun venit; alte 12 partide au avut venituri sub 8.000 de euro. Motivele pentru care aceste raportări nu sunt depuse pot fi diverse, de la necunoașterea legii, la lipsa de capacitate sau de interes a partidelor, costurile aferente etc. Tariful pentru publicarea de acte în Monitorul Oficial, partea I este excesiv, de **146 lei pentru o pagină de manuscris**⁷. Într-un proiect de lege dezbătut anul trecut, AEP propunea ca datele să fie publicate în M.O. din bugetul instituției⁸.

Conform legii, se sancționează cu amendă de la 15.000 lei la 50.000 lei, dacă nu este infracțiune, nepublicarea raportului de venituri și cheltuieli. Nepublicarea celorlalte informații menționate anterior se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei.

În 2020, 169 de formațiuni politice au fost notificate cu privire la necesitatea de a publica datele solicitate de lege și după finalizarea verificărilor au fost întocmite 62 rapoarte de control, respectiv procese verbale de constatare a contravențiilor, cu 62 de sancțiuni aplicate pentru anul 2019⁹. Din raportul de activitate al Departamentului de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale nu rezultă tipul sancțiunii aplicate și câte au fost amenzi. De altfel, o statistică publicată de AEP arată că pentru controalele din perioada 2016-2020 s-au aplicat sancțiuni relativ reduse¹⁰.

Din veniturile publicate, situația stă astfel:

- 62.2 mil. provin din donații persoane fizice peste pragul de 10 salarii, cele confidențiale¹¹ reprezentând sub un milion
- Din cotizații s-au strâns 28 de milioane de lei, iar 958 mii lei sunt peste pragul de 10 salarii
- Donațiile de la persoane juridice peste 10 salarii reprezintă 1.25 milioane lei
- Împrumuturile peste 100 de salarii au ajuns la suma de 18 milioane lei (persoane fizice) și 9 milioane lei (persoane juridice). Împrumuturile sub 100 de salarii reprezintă 12 milioane de lei
- Partidele au obținut din alte venituri (art 16) suma de 3.9 milioane lei
- Nu există venituri declarate de la formațiuni nepolitice

Cei mai mulți bani din cotizații au fost strânși de PSD (11 mil) și PNL (7.4 mil). Valorile pentru cotizații pot fi foarte diferite. La PSD, sumele pot fi de la un leu,

⁷ https://www.monitoruloficial.ro/docs/125_Tarife2021.pdf

⁸ <https://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2020/07/Proiect-de-Lege-pentru-modificarea-si-completarea-Legii-nr.-334-2006-text-actualizat.pdf>

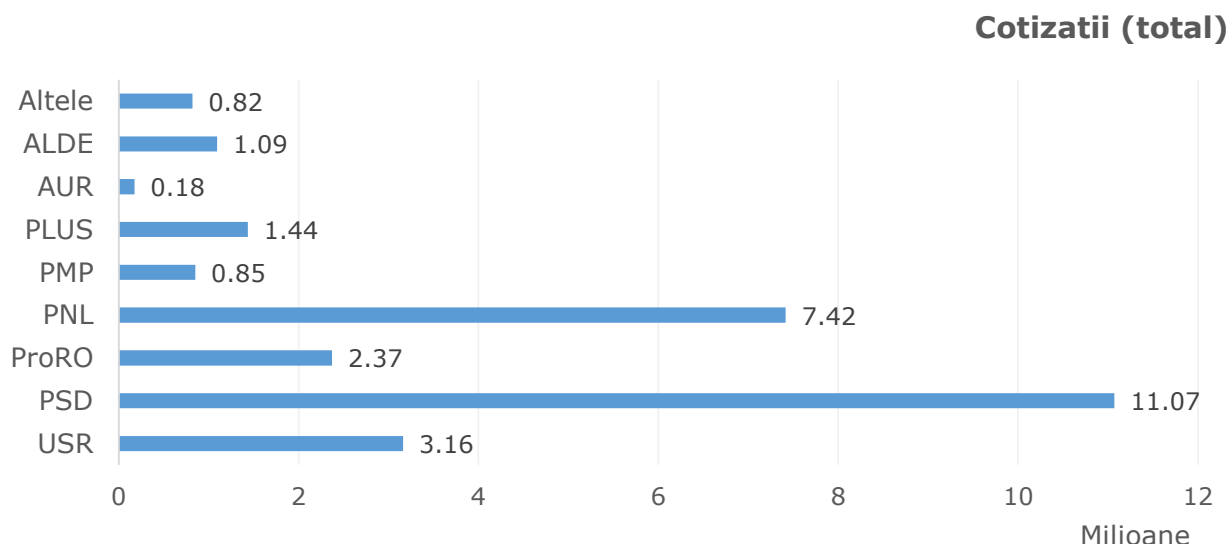
⁹ A se vedea "Raportul privind activitatea desfășurată de către Departamentul de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale", <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2021/03/Raport-de-activitate-Departament-pentru-anul-2020.docx>

¹⁰ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/03/Sanctiuni-aplicate-in-perioada-1-ian-2019-28-feb-2020.pdf>

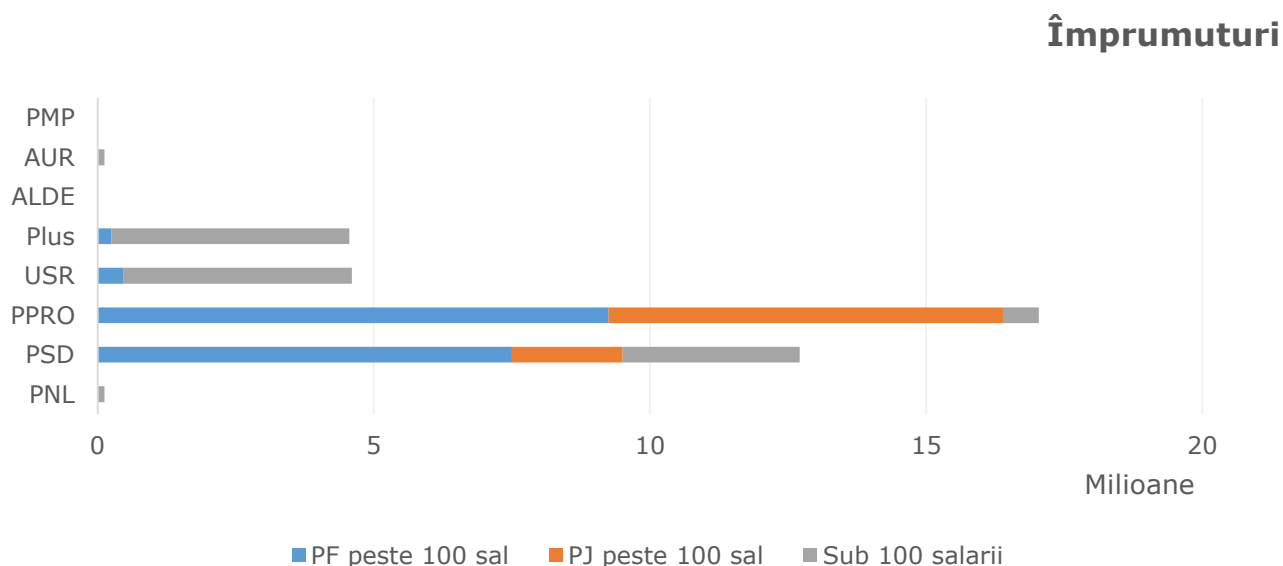
¹¹ Conform art. 11 din Legea 334, "La solicitarea scrisă a donatorului, identitatea sa rămâne confidențială, în situația în care donația se situează în limita sumei anuale de 10 salarii de bază minime brute pe țară. Suma totală primită de un partid politic ca donații confidențiale nu poate depăși echivalentul a 0,006% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv."

la 5 lei (membri angajați) la 150 de lei pentru parlamentari¹². Liberalii au un prag inferior de trei lei, iar la Plus¹³ cotizația este de regulă între 10 și 50 de lei. Membrii activi plătesc la AUR 47 de lei, iar studenții, elevii și pensionarii suma de 10 lei¹⁴.

Conform sumelor declarate în RVC-uri de partidele politice, situația este următoarea:

Cele mai multe împrumuturi au fost luate de către Pro România, reprezentând pe de parte cea mai mare parte a fondurilor pe care le-a atras partidul în 2020. PNL a contractat împrumuturi de doar 126.500 lei.

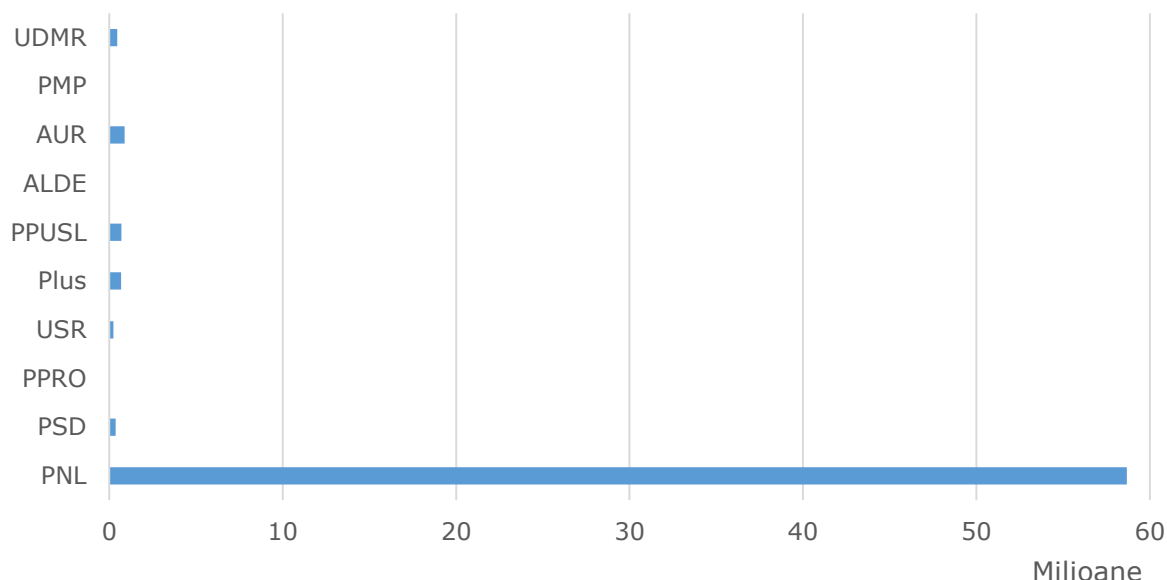
¹² <https://ziare.com/politica/stiri-politice/costa-membru-partid-inromania-aur-mare-cotizatie-luna-membrilor-1677991>

¹³ <https://www.ro.plus/adeziune>

¹⁴ <https://www.partidulaur.ro/adeziune>

PNL a primit pe de parte cele mai multe donații de la persoane fizice cu sume echivalente cu mai mult de 10 salarii. Dacă PSD a inclus în raport doar totalul de 361.000 lei, liberalii au înregistrat 58.686.828,11 lei.

Donații persoane fizice peste 10 salarii

Raportările privind veniturile și cheltuielile

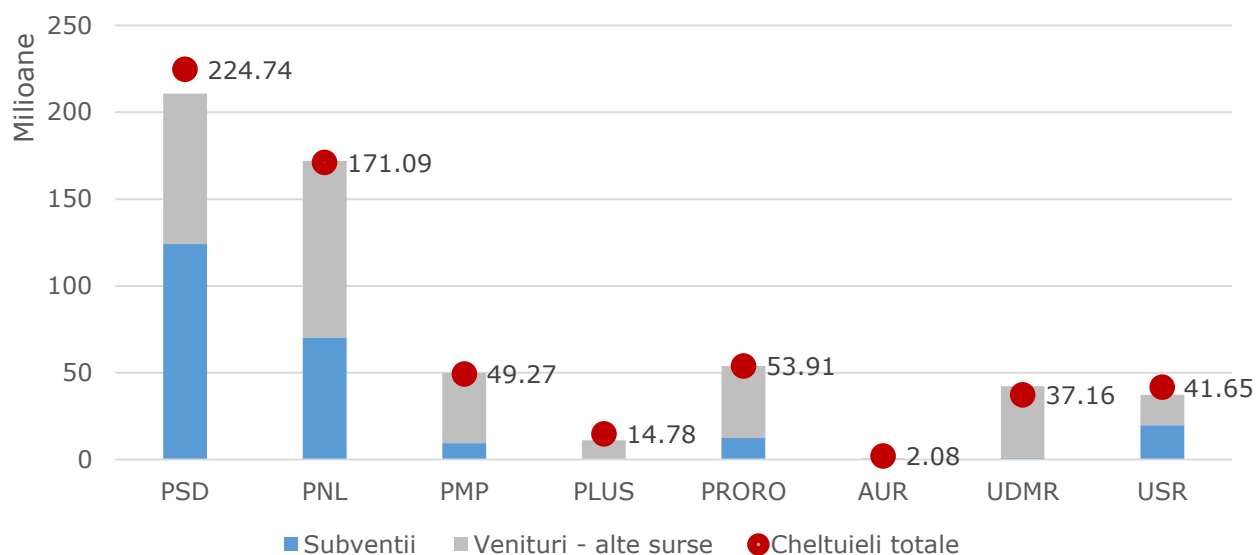
Conform situațiilor financiare - care reprezintă sursa cea mai completă de informații cu privire la veniturile partidelor politice - veniturile PSD au crescut în 2020 cu aproape 55 de milioane față de 2019, ajungând la 210 milioane. Și veniturile PNL au crescut cu 60 de milioane, ajungând la 170 de milioane lei. Și celelalte partide pe care le analizăm în acest raport au avut creșteri ale veniturilor. Dar, dacă ne uităm retrospectiv la ultimii ani, veniturile au crescut semnificativ mai ales datorită subvențiilor, care au reprezentat o mare parte din banii raportați în situațiile financiare. În 2020 situație este următoarea: 60% la PSD, 40% la PNL, 23% la Pro România sau 52% la USR. Dacă ne raportăm la veniturile partidului din RVC, subvenții la PSD reprezintă **90%** din bani.

Față de anul 2019, spre exemplu, partidele au încheiat anul financiar cu datorii mai mici, iar distanța dintre venituri și cheltuieli a fost mai redusă, după cum se poate vedea în graficul de mai jos.

Deși vom face referire în raport și la datele din situațiile financiare depuse de partide, cea mai mare parte a analizei se va concentra pe sumele raportate în rapoartele de venituri și cheltuieli, care reflectă finanțele partidelor.

Venituri și cheltuieli partide 2020

* conform situațiilor financiare

Graficele de mai jos ne arată creșterea semnificativă a subvențiilor după 2018 și procentul mare pe care acestea îl reprezintă din veniturile partidelor politice.

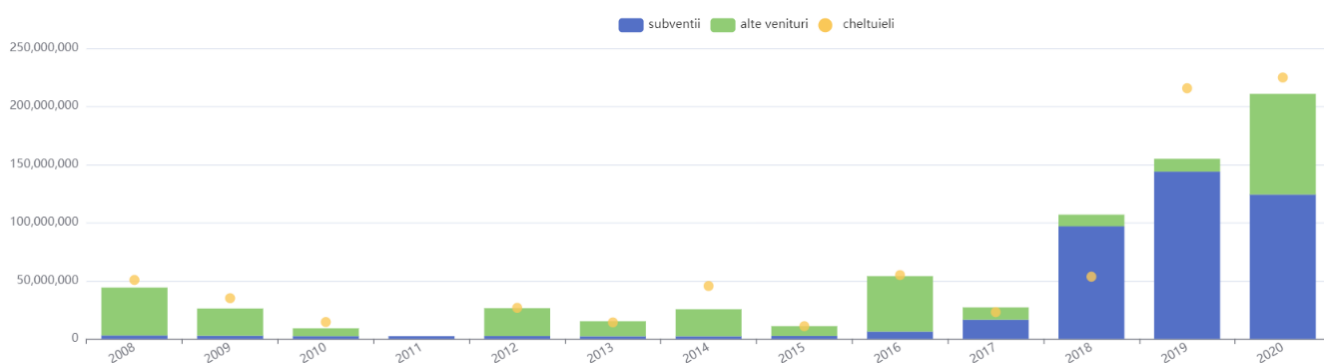

Figura 1 Venituri și cheltuieli PSD, sursa: www.banipartide.ro. * raportat la datele din situațiile financiare

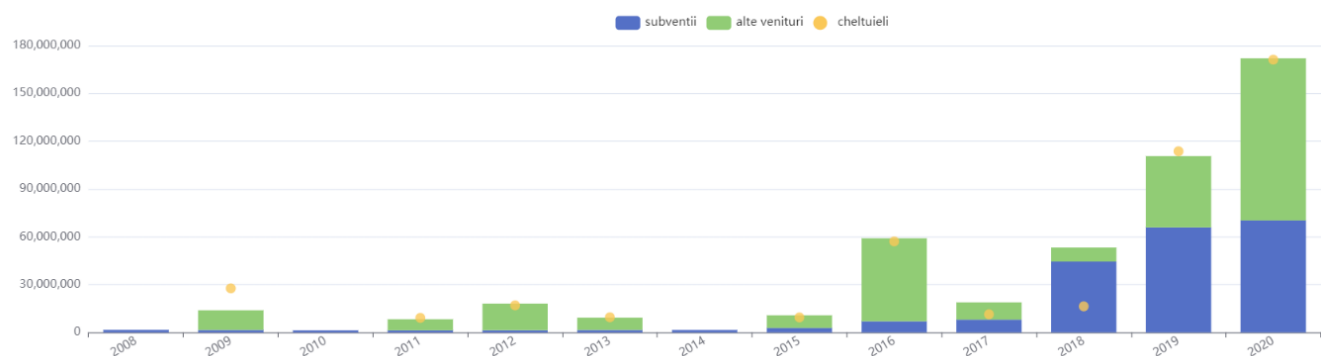

Figura 2 Venituri și cheltuieli PNL, sursa: www.banipartide.ro. * raportat la datele din situațiile financiare

Pe lângă creșterea subvențiilor în urmă cu trei ani¹⁵, observațiile în ani electorali arată că creșterea veniturilor din alte surse poate fi un indicator relevant pentru potențialul electoral al partidului politic.

La **PSD** cei mai mulți bani au venit din subvenții, care sunt raportate la sediul central. Ca județe, au contribuit cel mai vizibil – după cum se vede și în harta de mai jos – Constanța, Timiș, Argeș, Iași și Dolj. București și sectoarele au adus 1.9 milioane de lei. PSD Sector 1 adus la bugetul partidului 1.1 milioane. Ilfov și Covasna au declarat zero lei, iar Vrancea doar 3.17 lei.

La cheltuieli (136 milioane), PSD a dat 64% (87 mil. lei) din bani pe servicii executate de terți, materiale nestocat (18%), salariile personalului (6%) și protocol, reclamă și publicitate (3%).

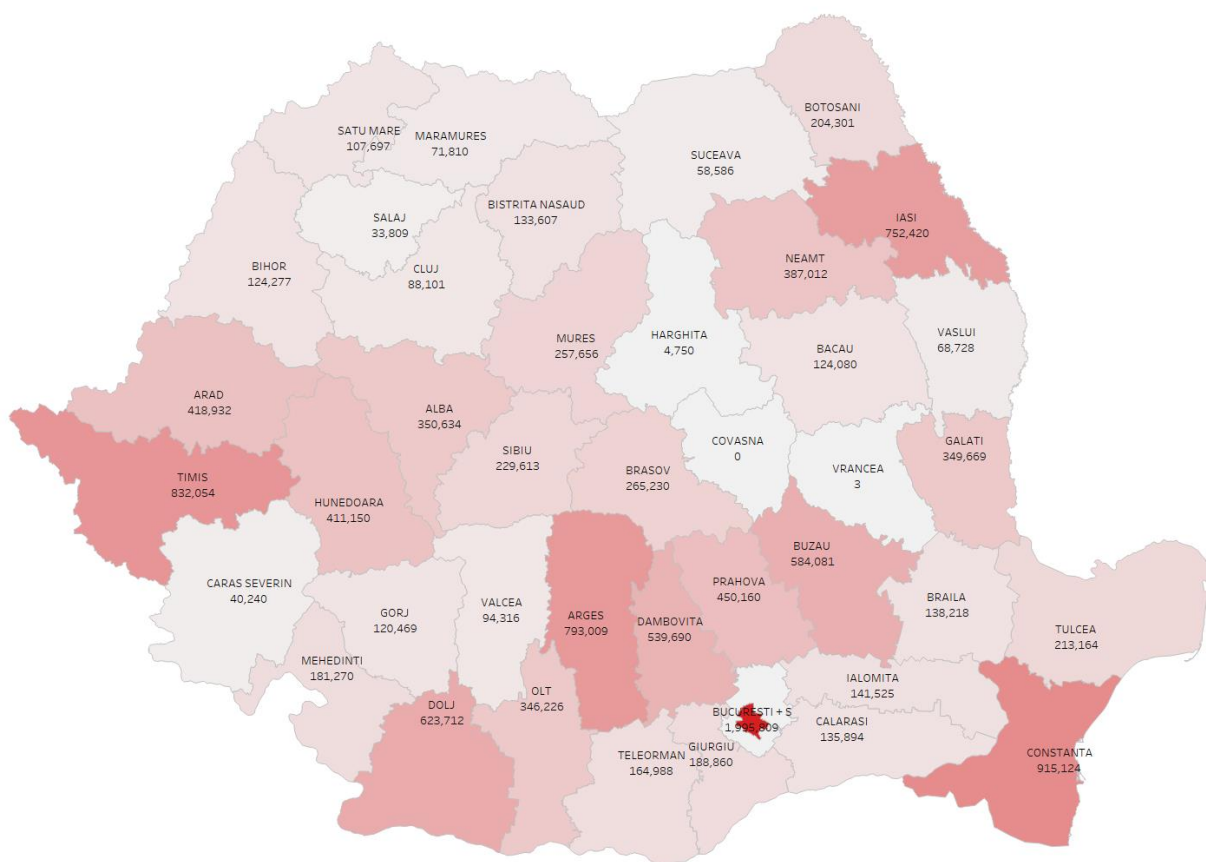

Figura 3 Venituri PSD 2020, fără CN. CN a mai raportat 121,7 milioane, din care 121,1 milioane lei din subvenții.

O analiză a cheltuielilor PNL se poate găsi în secțiunea "Cum au cheltuit partidele politice subvențiile?", de la pag. 33. Dată fiind creșterea semnificativă a veniturilor din surse publice, credem că **este esențial să discutăm despre modul în care partidele politice contractează terți**. După cum arătăm în acest raport, doar PNL, PMP și AUR publică informațiile detaliate.

¹⁵ Vezi raportul EFOR despre modificările legislative din 2018, <https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2019/04/raport-subventii-partide.pdf>

AUR a cheltuit 2 milioane de lei în 2020, astfel: alte cheltuieli cu serviciile executate de terți (44,52%), alte materiale consumabile (41,4%), redevențele, locațiile de gestiune și chirii (6.87%). A cheltuit doar 1.73% din bani pe reclamă.

Din suma total 549 de mii de lei (26%) au ajuns la 1 PRINT OPUS 1 SRL, firmă deținută de Mihaela Pușcașu, soția deputatului AUR Lucian Florin Pușcașu. Acesta a cesionat firma către soția sa după alegeri¹⁶. Plățile au fost făcute în lunile septembrie- decembrie 2020, cel mai probabil pentru alegerile parlamentare (nu sunt marcate ca atare în RVC).

Calitatea datelor

Conform legii, partidele politice trebuie să depună rapoarte de venituri și cheltuieli detaliate, dar nu există o definiție exactă a gradului de detaliere. Template-ul pentru RVC din Normele de aplicare menționează că trebuie să se includă pentru fiecare sumă primită tipul venitului sau tipul cheltuielii pentru fiecare sumă plătită. Deci, în teorie, partidele ar trebui să detalieze fiecare sumă primită și plătită. În practică, termenul *detaliat* se reflectă diferit. De exemplu, PSD publică doar sumele totale. Și în cazul ALDE situația este similară. USR publică date mai detaliate, pe categorii, dar nu pentru fiecare încasare sau plată (dar fișierul este accesibil doar în pdf scanat). PNL, AUR, Plus, Pro România și PMP au publicat RVC-urile detaliate. În cazul AUR, după cum menționam anterior, nu se poate face diferența între cheltuielile de campanie și cele pentru activitatea curentă.

Tabelul de mai jos ilustrează datele existente la 21 mai pe platforma AEP www.finantarepartide.ro. La rubrica Pro România nu figurează niciunul din documentele solicitate de lege, la fel ca în cazul Plus. În ceea ce privește documentele menționate la art 51, ultimele încărcate pe platformă sunt din 2018. Chiar și în acel caz, documentul din cazul Pro România este foarte schematic și pare a respecta la limită cerințele legale¹⁷. De altfel, sinteza raportului de control realizat de AEP publicat anul trecut include următorul comentariu¹⁸:

Ca urmare a verificărilor efectuate asupra documentelor puse la dispoziție, echipa de control a constatat că Partidul Pro România nu a transmis Autorității Electorale Permanente, în format electronic, toate raportările prevăzute la art. 5 alin. (4), art. 13 alin. (1) și (2), art. 15 alin. (3), art. 16 alin. (3) și art. 17 alin. (4) din Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

[documentele au fost încărcate după publicarea raportului, actualizat 27.05]

¹⁶ <https://www.riseproject.ro/articol/cum-circula-banii-in-aur/>

¹⁷ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2019/05/Situatii-2018-Anexa-1-Partidul-Pro-Romania.pdf>

¹⁸ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/07/Sinteza-Raport-Partidul-Pro-Romania.docx>

Menționăm că nu avem informații cu privire la posibilitatea ca partidele să fi trimis datele, iar lipsa acestora să fie cauzată de actualizarea întârziată a portalului de către AEP.

Actualizat 27 mai, conform datelor de pe www.finantarepartide.ro

Partid	Există date cf. art 49?	Există date cf. art 51?	RVC, anexa 16, este detaliată?	Datele sunt în format editabil?	Calitatea datelor este bună?	Menționează cum s-au cheltuit subvențiile?
PSD						
PNL						
USR						
PLUS			*			
Pro România		**				
PMP						
AUR						
ALDE						

* Plus a publicat datele în MO, dar acestea nu au fost încărcate pe platforma www.finantarepartide.ro de către AEP la data publicării raportului, însă au fost publicate ulterior. Datele cf. art 51 și raportul de cheltuieli detaliat au fost transmise în format pdf de către Plus către EFOR și sunt semnate cu data 30.04.2021.

** Pro România a publicat datele cf art 51 în Monitorul Oficial și este posibil să fie într-o situație asemănătoare cu Plus.

Nu am evaluat subvențiile la AUR, întrucât au început să primească în 2021, iar Plus a primit doar de la finalul anului 2020.

În urma analizării acestor date am constatat că portalul www.finantarepartide.ro nu a fost actualizat în mod corespunzător, întrucât documentele aferente mai multor partide nu au fost actualizate la trei săptămâni după ce rapoartele au fost transmise de către partide. Legea 334/2006 stabilește la art 49 (4) că

(4) Autoritatea Electorală Permanentă va publica pe pagina proprie de internet rapoartele prevăzute la alin. (1), situațiile financiare anuale, precum și variante rezumate ale acestora, în termen de 5 zile de la data depunerii acestora.

Situația cotizațiilor

Hărțile de mai jos ilustrează județele de unde partidele politice au obținut cele mai mari sume din cotizații. Datele sunt obținute din anexa 1 a raportărilor anuale ale partidelor către AEP. Situațiile sunt diferite, iar dacă în cazul partidelor mari cotizațiile se regăsesc în majoritatea județelor, în alte situații precum Pro România, PMP sau AUR, cotizațiile sunt distribuite în câteva județe.

Statisticile ne arată că cele mai mari sume colectate, raportându-ne la toate partidele care au depus documentele, au fost în lunile de vară, respectiv iulie, august. În august, spre exemplu, s-au strâns 20% din toate cotizațiile din 2020, iar în iulie aproape 9%. Și în ianuarie și februarie s-au înregistrat sume mai mari din cotizații, însă odată cu declararea stării de urgență, procentul a scăzut brusc de la 9% la 3%. Cu toate acestea, **putem afirma că nu pare să fie existat un impact major asupra finanțării partidelor în 2020, în ciuda efectelor nefaste ale pandemiei.** PSD a strâns în 2020 cu un milion mai mult decât în 2019, ajungând la 11 milioane. Și PNL a crescut de la 6.7 (6% din venituri) la 7.4 milioane.

Mai mult, după cum vom arăta mai jos, o parte semnificativă din cotizații au fost colectate în numerar. Legea stabilește că limita maximă pentru o persoană este de 48 de salarii pe an (adică 110.000 lei), dar nu există nicio limită privind modul de plată, similar cu situația din cazul donațiilor. Pentru donații, Legea 334/2006 stabilește că "donațiile în bani a căror valoare depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară se vor efectua numai prin conturi bancare". În schimb, împrumuturile se pot transfera și returna doar prin transfer bancar.

La **PSD** cel mai mult au contribuit membrii Sectorului 1 (1,1 milioane), urmați de cei din Timiș, Argeș, Iași, Dolj. În schimb, Covasna, Ilfov și Vrancea nu au contribuit cu nimic.

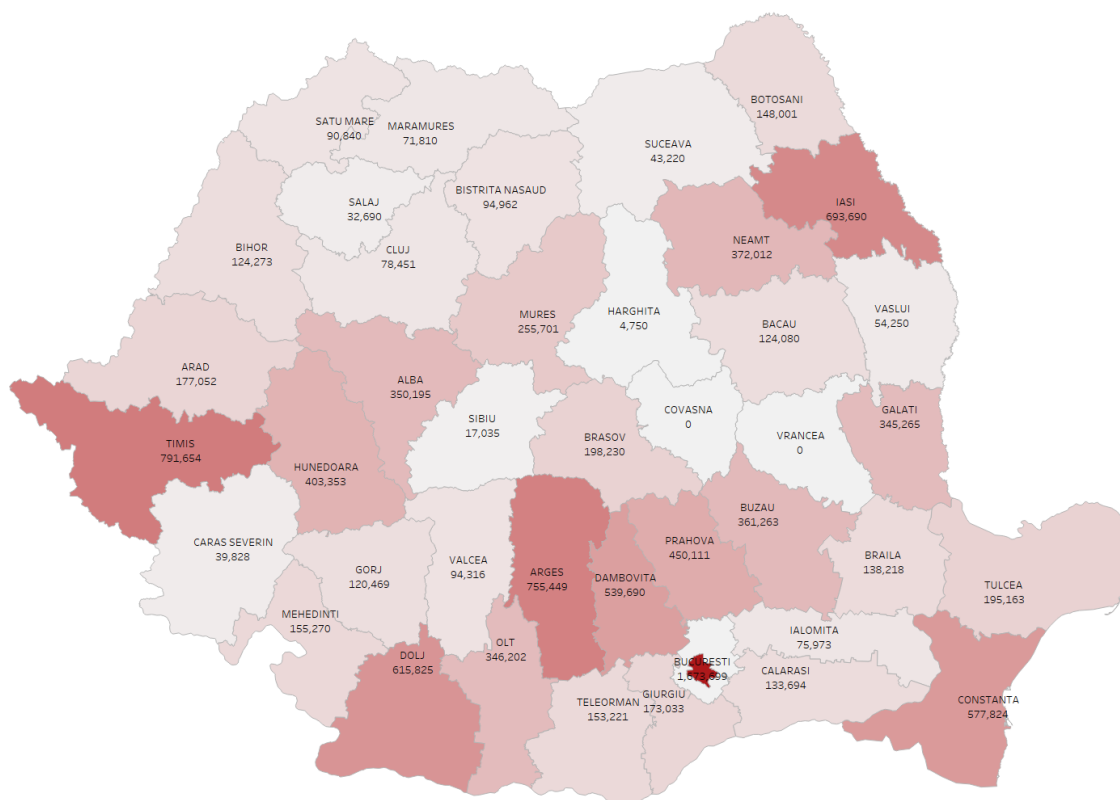

Figura 4 Cotizații PSD

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

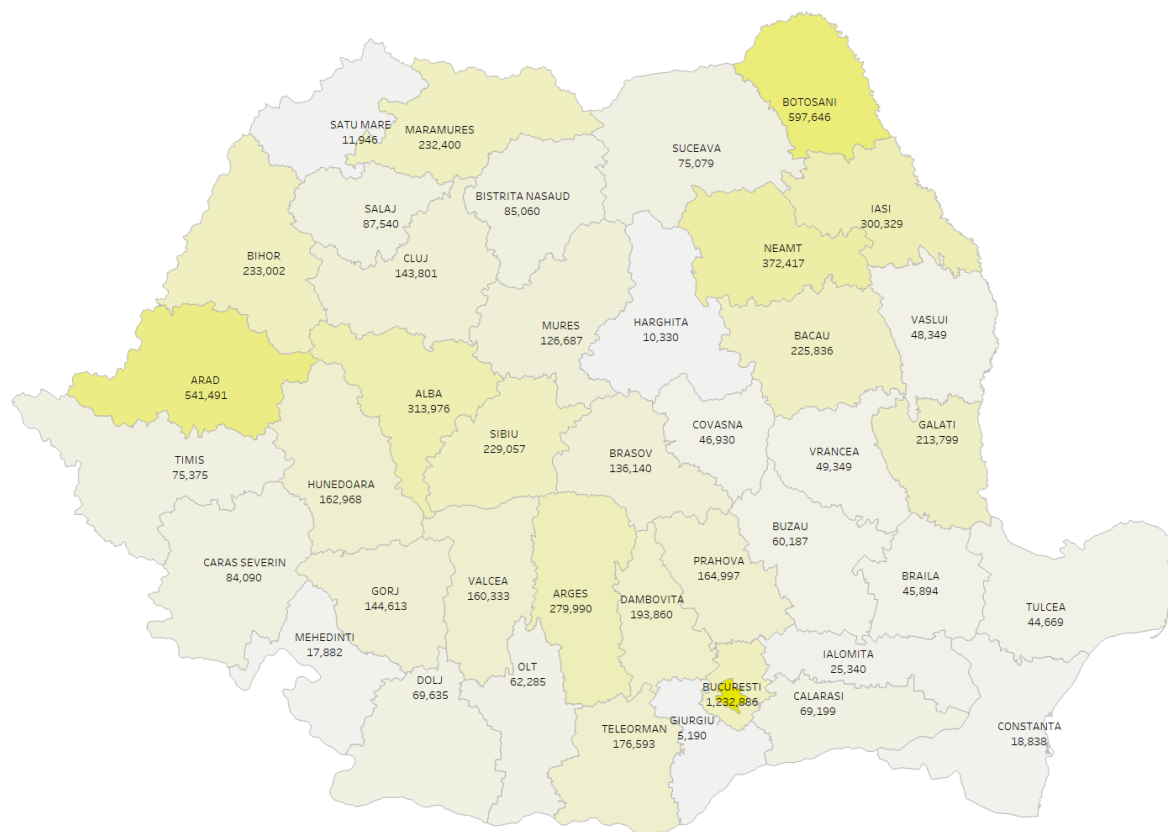

Figura 5 Cotizatii PNL, judet

Figura 6 Estimare număr cotizanți PNL (nume unice) * Datele pentru județul Timiș sunt incomplete, din cauza informațiilor partial utilizabile din RVC

La **PNL**, cei mai mulți bani au venit de la Botoșani și Arad. Diaspora nu a înregistrat nicio cotizație. Trei sferturi din cotizațiile primite de la membri PNL s-au făcut în numerar. Conform datelor furnizate de PNL în RVC au cotizat aproximativ 12.000 persoane¹⁹. Statutul PNL²⁰ stabilește că membrii au obligația de a plăti cotizația lunar și pot fi excluși dacă nu plătesc timp de șase luni. Pentru membri cu funcții de conducere pot exista cotizații suplimentare. Cifrele ne arată ori că, în fapt, **capacitatea de colectare este foarte scăzută din partea partidului ori că membrii nu plătesc cotizațiile**. Reamintim că nu cunoaștem câți membri au partidele politice, întrucât nu este o informație care se publică.

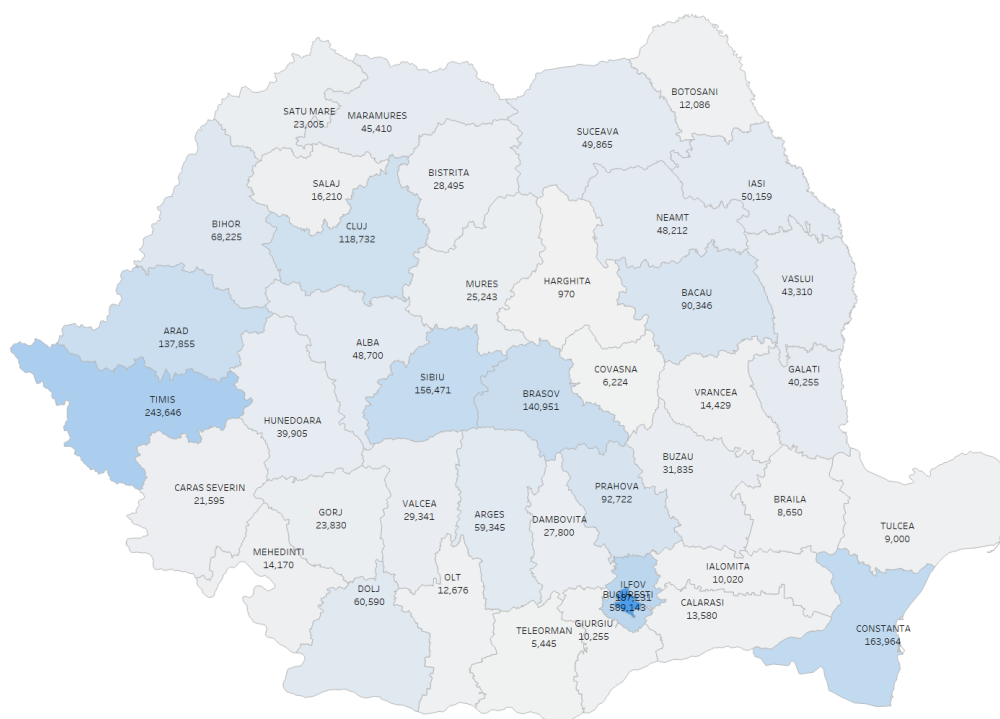

Figura 7 Cotizații USR

¹⁹ Pot exista diferențe neglijabile datorate de calitatea datelor din județele Teleorman și Timiș.

²⁰ <https://pnl.ro/wp-content/uploads/2018/07/statut-PNL-comp.pdf>

În cazul PMP, 90% din cotizații s-au primit în numerar, adică 712 mii lei.

Figura 8 Cotizații PMP

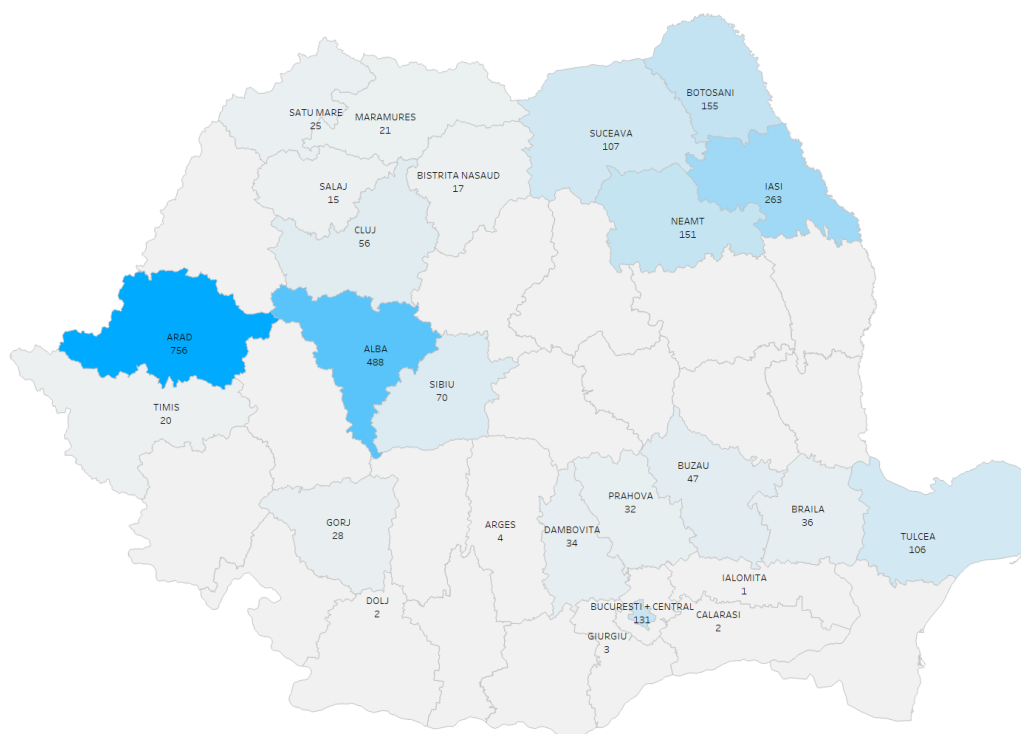

Figura 9 Estimare număr cotizanți PMP (nume unice)

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

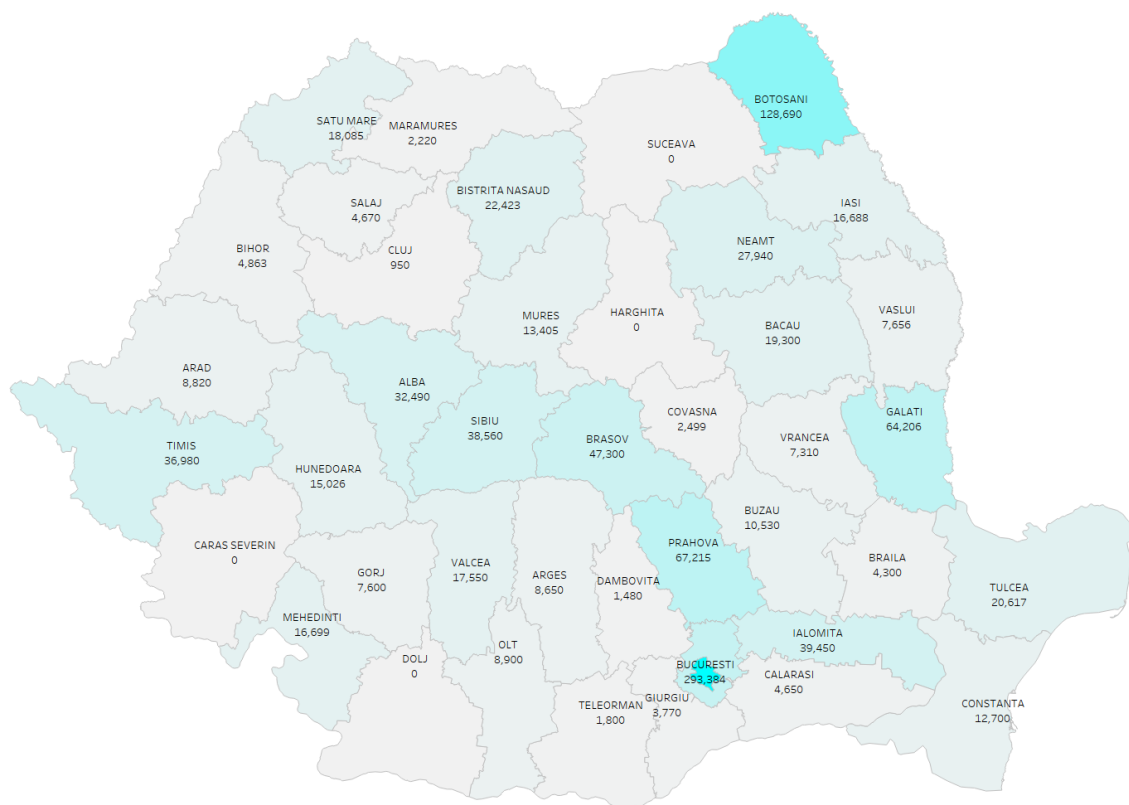

Figura 10 Cotizații ALDE

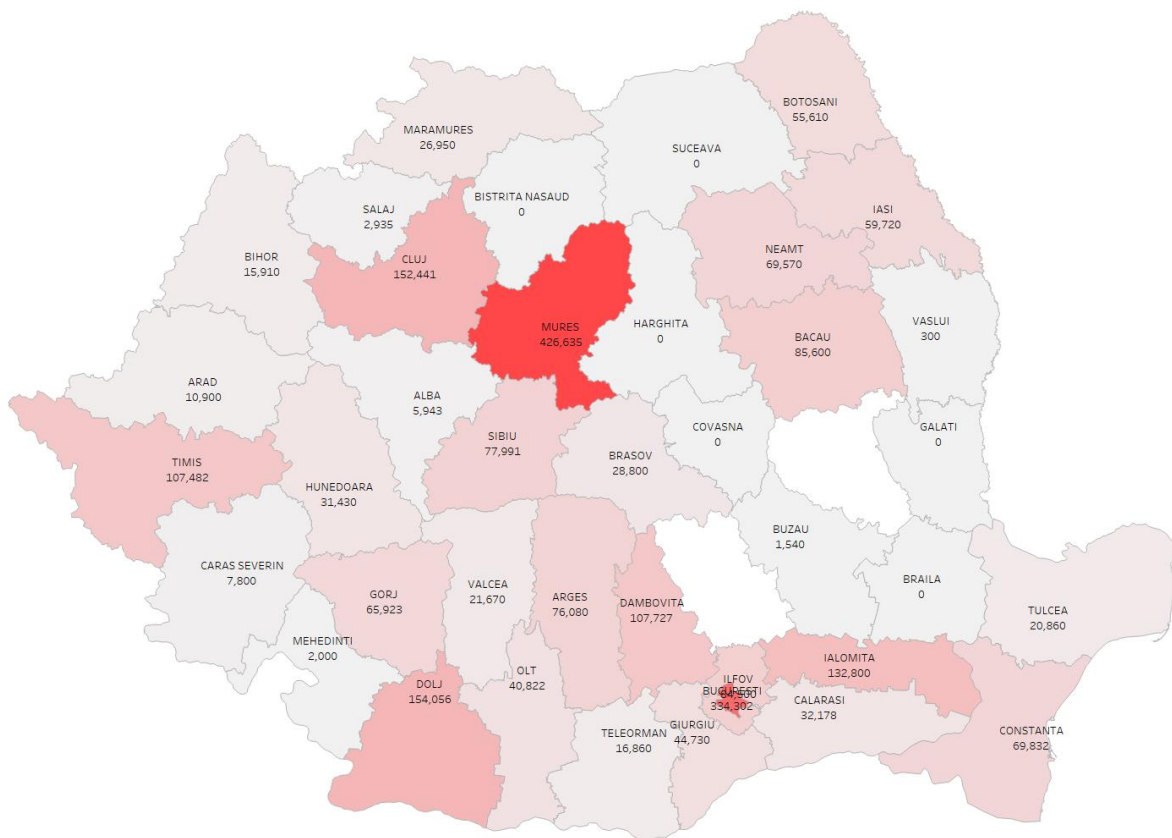

Figura 11 Cotizații Pro România

AUR a înregistrat cotizații în valoare de 176.153,08 lei. Anexa 1, adică Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2020 nu precizează județele unde s-au primit aceste donații. Cu toate acestea, din anexa 16 reiese că cea mai mare parte a banilor au fost înregistrați la nivel central. După cum arată și harta de mai jos, s-au mai strâns cotizații în cinci județe, la care se adaugă și AUR Italia. Ca număr de membri care au plătit cotizația, am identificat 1.077 (nume unice).

Figura 12 Estimare număr cotizanti AUR (nume unice)

Cine sunt marii donatori?

În secțiunea ce urmează am analizat profilul donatorilor sau membrilor care au cotizat cu sume semnificative la partidele din care fac parte sau pe care le susțin. **Am comparat aceste date cu informațiile disponibile public care privesc persoane cu același nume, acolo unde acest lucru a fost posibil, în încercarea de a construi un profil probabil al donatorului.** Deoarece partidele politice nu publică CNP-urile donatorilor, nu există certitudine că profilul realizat de noi corespunde cu totul realității, putând exista și coincidențe de nume. Acolo unde gradul de incertitudine este mai mare am marcat câmpurile cu (?). Acolo unde am identificat potențiale neconcordanțe am marcat câmpurile respective cu **roșu**. Analiza nu include toate persoanele ale căror

nume sunt publicate conform art. 49 și 51, ci doar o selecție care cuprinde cele mai mari donații, cotizații, împrumuturi, peste pragurile de declarare în Monitorul Oficial. Declarații de avere verificate sunt cele din 2020 sau 2021 sau cea mai recentă declarație care este publicată.

În general considerăm că se impune o verificare încrucișată privind proveniența sumelor care contribuie la bugetul partidului prin prisma veniturilor obținute și a averii deținute de persoanele în cauză.

Pentru sursele de date de unde a fost colectată informația vezi coperta 2.

Cotizații peste 10 salarii

La capitolul cotizații, cei mai mulți bani a direcționat Alexandru Cuc, fostul ministru social-democrat al Transporturilor. Consilierul local Dănuț Eugen Pătu a direcționat 83.100 lei către Pro România a direcționat 83.100 lei. Senatorul PSD Alfred-Laurențiu-Antonio MIHAI a transferat către partid 53.000 de lei. Mai multe detalii despre top 10 membri care au cotizat (de la toate partidele) se regăsesc în tabelul de mai jos. Puteți găsi baza de date cu toate persoanele care au cotizat, pentru toate partidele pe www.banipartide.ro/partide.

Tabel 1 Top 10 cotizații peste 10 salarii, toate partidele

	Suma	Partid	Descriere
Cuc Alexandru	95.570	PSD	Senator Neamț
Patu Danut Eugen	83.100	ProRo	Candidat CL Bacău 2016 și 2020; Președinte Pro România Bacău; Venituri în bancă de 35 mii lei și salariu anual de la Joy Tehnology de 29.972 lei
Mihai Alfred Laurentiu Antonio	53.000	PSD	Senator
Gagea Florin	48.600	PMP	Vicepreședinte PMP Mehedinți; candidat Senat și consiliu județean 2020; Inspector de stat șef la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier - I.S.C.T.R București. Are venituri anuale de 63.058 lei și credite de peste 200 mii lei către bănci
Fenechiu Cătălin Daniel	47.500	PNL	Senator Bacău
Drulă Cătălin	45.000	USR	Ministrul Transporturilor
Florea Petru	43.090	ProRo	Președinte Pro Ro Sibiu, candidat președinția CJ
Ionașcu Daniel	40.500	PPUSL	Președinte executiv PPUSL; conform paginii sale Facebook este "avocat, doctor în litere, teologie. Doctorand în drept, științe politice, medicină, jurnalism, filosofie și istorie" ²¹ ; candidat Senat 2020

²¹ <https://www.facebook.com/DanielIonascuOficial>

Popa Maricel	40.400	PSD	Senator Iași; fost președinte CJ Iași; Declarațiile de avere din 2019 și 2021 arată că Maricel Popa a donat bunuri semnificative către copiii săi. Conform presei locale, transferurile s-ar fi făcut în contextul unor plângeri penale împotriva acestuia, pentru a evita executarea silită ²² .
Palăr Ionel	38.000	PNL	Deputat Bacău

Donatori peste 10 salarii

După acum arătam anterior, cei mai mulți donatori au fost înregistrați de către liberali. Tabelul de mai jos ilustrează că cele mai mari donații au fost, de asemenea, direcționate către **PNL**. Comparând datele de mai jos, putem observa că partidele raportează diferit veniturile și cheltuielile.

Legea prevede că limita maximă pentru donații este de 200 de salarii minime brute pe an (2.300 lei). Astfel, o persoană poate dona în total maxim 460.000 lei. În acest context, observăm că cel puțin cinci persoane este posibil să fi donat peste limita legală.

Tabel 2 Top 10 cei mai darnici donatori (toate partidele)

	Suma	Partid	Descriere
Chirteș Ioan Cristian	579.800	PNL	Senator Mureș. Conform declarației de avere, câștigă 131.412 lei pe an din indemnizație și nu are alte venituri. A luat împrumuturi de 385.000 lei pentru campanie, astfel: Bodor Silvia Laura – asociat unic AMCRIS TRADING SRL -100.000 le Muntean Oana Aurelia – consilier parlamentar la Camera Deputaților, venituri declarate de 18.000 lei Moldovan Marcel – 35.000 lei Lukacs Monica – 100.000 lei
Cozmanciuc Corneliu Mugurel	579.000	PNL	Deputat Neamț. În 2020 a luat împrumuturi de la persoane fizice de 541 mii lei cu termen de returnare în 2021, care ar putea reprezenta sursa acestui împrumut

²² <https://pulsuliesean.ro/speriat-de-dna-maricel-popa-si-a-securizat-averea-a-trecut-totul-pe-numele-copiilor/>

			(nu se menționează destinația). În 2021, s-a început urmărirea penală împotriva lui Cozmanciuc pentru trafic de influență, întrucât ar fi primit 500.000 EUR de la o persoană pentru a fi angajată la Apele Române ²³ .
Popescu Vasile Iulian	573.800	PNL	Ales consilier județean 2020; consilier de stat la Cancelaria Primului Ministru în 2021. În declarația de avere suma identică apare ca împrumut pentru campaniile electorale, dar destinația figurează a fi "Autoritatea Electorală Permanentă". La capitolul datorii, în 2020 apar două mențiuni: • 133.800 lei pentru parlamentare au fost împrumutați de la Dan Vâlceanu, Deputat PNL de Gorj. La rândul său Vâlceanu a împrumutat 560.000 lei în 2020, cu termen de returnare aprilie 2021, putând bănuși că tot în scop electoral. • Alți 100.000 lei sunt împrumutați de la Gheorghe Pecingină, deputat de Hunedoara, ales în 2020, fost secretar de stat MFP.
Stanga George Catalin	573.000	PNL	Deputat Galați. Câștigă 124.460 lei pe an ca parlamentar și are datorii de aproape 150.000 EUR la bănci. A înregistrat 11 donații pe 23 și 24 septembrie.
Pirvulescu Eugen	528.800	PNL	Senator Teleorman. Are un venit de 132 mii lei anual, ca parlamentar. Eugenm Pirvulescu a împrumutat 334 mii lei și 28 mii EUR în 2020 de la cinci persoane, cu scadență în 2021.

²³ <https://www.g4media.ro/interceptari-din-dosarul-lidelului-pnl-neamt-mugur-cozmanciuc-acuzat-ca-a-primit-mita-pentru-numiri-la-apele-romane-il-pun-pe-post-si-cu-demisia-la-mine-in-alb-adica-trebuie-sa-faca-ce-sp.html>

			Fedeles Oana Raluca e consilier județean în Teleorman și i-a împrumutat 100.000 de lei, deși venituri sunt de 35.834 lei, la care se adauga 38 mii lei în cont în noiembrie 2020. Cu o lună înainte (10.2020), când candida la poziția de deputat avea 120.000 de lei în cont, dar și un credit de 56.411 EUR care nu mai apare în noiembrie 2020. Fedeles a contribuit la rândul sau cu 133.800 lei la filiala PNL Teleorman.
David Adrian Nicolae (?)	451.000	PNL	Prim Vicepreședinte Biroul Politic Județean Hunedoara. Consilier județean Hunedoara. Venituri anuale de 58.840, la care se adaugă dividende. A împrumutat 350.000 lei de la o persoană fizică în 2020, cu termen de returnare 2021 și 100.000 de la Banca Transilvania, cu termen de returnare în 2025.
Palar Ionel	448.000	PNL	Deputat Bacău. Indemnizația anuală este de 141.636 lei. În 2020 a făcut un împrumut de 400.000 lei, cu termen de returnare în martie 2021
Beianu Dumitru	447.400	PNL	Președinte Cj Giurgiu; Vicepreședinte PNL Giurgiu;
Thuma Hubert Petru Stefan	446.000	PNL	Președinte Cj Ilfov; Președinte PNL Ilfov
Lupu Mihai	446.000	PNL	Aționar Construcții Hidrotehnice Iași, fost parlamentar
Alexe Costel	446.000	PNL	Președinte CJ Iași
Bogdan Ionel Ovidiu	446.000	PNL	Președinte Cj Maramureș; Președinte PNL Maramureș. Are un salariu de aproape 80.000 lei de la 2 firme, dividende de 655 mii lei și venituri în bancă de 388 mii lei, dar și un credit de 466 mii lei pe 30 de ani.
Dunca Romeo Dan	446.000	PNL	Președinte CJ Caraș Severin
Toma Catalin Dumitru	440.000	PNL	Președinte CJ Vrancea. Acesta a fost senator, funcție din care a câștigat 137.256 lei. Adunat, toate celalalte venituri nu ajung la suma de 440.000 lei.
Dumitrescu Iulian	440.000	PNL	Președinte Cj Prahova

PSD a avut doar trei donatori peste 10 salarii, cea mai mare donație fiind înregistrată de Nicolae Crăciun, și anume 250.000 lei; o persoană cu același nume a donat și la PNL, însă nu putem stabili că este același donator în lipsa unor date suplimentare. Bocea Alexandru Marian, consilier local la Nădlac și asociat la opt firme din Deva, a donat în lunile iulie - august 64.000 de lei. Marian-Iulian Rasaliu, deputat de Brașov a donat 47.000 lei.

USR a avut opt donatori, din care cea mai importantă donație (54.500 lei) provine de la Cristian Ghinea, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, fost europarlamentar.

PPUSL a înregistrat 15 donatori, din care cea mare donație, de 220.000 lei aparține lui Mihai Lazăr. Vasile Laurențiu Andrei a donat 48.950 lei, numele lui figurând pe lista persoanelor de conducere de la Antena 3²⁴. Corina-Mirela Voiculescu, fiica lui Dan Voiculescu, a donat 42.000 lei.

Cea mai mare donație către **PLUS** a fost făcută de către Micu Bogdan-Marian (286.636 lei), consilier la Ministerul Mediului²⁵ și asociat la mai multe firme din Brașov. Daniel Boaje, fostul CEO și acționar minoritar al McDonald's România a donat 96.693 lei.

Mihai Mohaci a donat **Pro România** suma de 22.800 lei. Mohaci a fost deputat în circumscripția Brașov în mandatul 2016-2020 din partea PSD. Donațiile au fost făcute pe tot parcursul anului.

PMP au înregistrat un singur donator, cu donații de câte aproape 23.000 lei. Pescar Radu Mircea, consilier local în Târgu Mureș a împrumutat și partidul pentru participarea la alegerile locale cu 223.000 lei²⁶.

UDMR a publicat o listă cu 124 de persoane, care au donat 463.277,10 lei. Cea mai mare sumă a fost înregistrată pe numele lui Derzsi Laszlo (22.150 lei), fost consilier local la Odorheiu Secuiesc, Harghita, candidat în 2020 și președintele filialei locale. Conform declarației de avere, acesta are venituri anuale de 50 mii lei și dividende de 75 mii lei. Cea mai mică donație înregistrată este de 50 de lei, ceea ce reflectă faptul că probabil partidul a publicat lista integrală de contributory.

Pentru **AUR** au donat 16 persoane sume peste echivalentul a 10 salarii.

Tabel 3 Top 10 donatori AUR

	Suma	Partid	Descriere
Nagy Vasile	120.000	AUR	Deputat ales în 2020. La sfârșitul anului 2020 avea un venit de aproape 67.000 lei și conturi de 44 mii euro.
Seserman Marcel	110.000	AUR	Șef Serviciu la Biblioteca Județeană „George Coșbuc” din Bistrița,

²⁴ <https://www.antena3.ro/static/docs/informatii-despre-companie2.doc>

²⁵ <http://www.mmediu.gov.ro/membri/micu-bogdan-marian/1153>

²⁶ <https://www.tirgumures.ro/davere/2020/Pescar%20Radu%20Mircea%20-%20avere.pdf>

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

			candidat la Camera Deputaților, a donat 110.000 lei. Veniturile sale ca șef serviciu sunt de 71.160 lei și are o datorie de 111.2000 EUR la bancă, cu scadența în 2033. Președinte AUR Bistrița; subprefect în perioada CDR; a făcut parte din PNL și PDL ²⁷ .
Gavrila Ana Maria	119.540	AUR	Deputat AUR. În declarația de avere suma de 97.000 lei figurează ca împrumut.
Geamana Dragos	81.200	AUR	Candidat consiliu local, CGMB și Senat din partea AUR, București
Hornet Iulian (Iuliean, conform declarației de avere)	58.234	AUR	Deține ecoHORNET SRL (Chiajna), inventator; candidat 2020 Argeș. Are venituri anuale de 99.120 lei.
Olteanu Dorina	54.500	AUR	Candidat Senat AUR
Codreanu Florin Nicolae	53.600	AUR	Candidat la Teleorman, parlamentare 2020. Are 96.300 lei în contul personal și al firmei și câștigă anual de la IDEAL Proiect A&E suma de 36.000 lei brut. A fost candidat la CL Tunari în 2016.
Axinia Adrian George	46.000	AUR	Deputat din 2020.
Bartes Ionut	44.000	AUR	Candidat AUR la CJ Bistrița Năsăud și la Camera Deputaților. Câștigă 32.400 lei pe an și are o datorie de 10.000 EUR. Prim vicepreședinte AUR
Enachi Raisa	41.330	AUR	Deputat AUR. Are un venit de 20727 lei, pentru funcția de consilier juridic și nicio altă sursă de venit sau proprietate.
Rusu Daniel Gheorghe	37.655	AUR	Președinte AUR Alba Iulia; Deputat 2020. Venit anual de 65.000 lei, ca primar. Datorii 30.000 EUR cu scadență 2021.
Sima Magdalena Rodica	32.645	AUR	Candidat Senat 2020 Argeș. Salariu 51.800 lei. Credite de 144,000 Eur, cu diverse date de scadență
Badiu Georgel	30.900	AUR	Parlamentar AUR Vrancea.
Damureanu Ringo	30.000	AUR	Deputat Dolj, președinte filiala Dolj.
Puscasu Lucian	26.500	AUR	Candidat CL Suceava, Deputat Suceava. Venituri anuale de 10.200 lei, fără alte surse. În declarația de candidat nu apare nicio sursă de venit.

²⁷ <https://www.riseproject.ro/articol/cum-circula-banii-in-aur/>

Donații PJ – peste 10 salarii

În total, un număr de 31 persoane juridice au donat către cinci partide sume în valoare de 1,2 milioane lei. Consal Trade - S.R.L. este singura firmă care a donat către două partide: 160.000 la PNL și 50.000 lei către PSD. Firma este deținută de Enescu Nicolae și are sedii în Giurgiu și Constanța. Firma a donat 10.000 lei și către filiala Galați. De altfel, PNL Constanța a înregistrat o treime din toți banii donați de firme.

Către UDMR au donat cinci firme, valoarea totală fiind 47.396 lei; una dintre firme a acordat discount.

	Suma	Partid
Consal Trade - S.R.L.	210.000, din care	
	160.000	PNL
	50.000	PSD
Metacomercial - S.R.L.	70.000	PNL
Andra International - S.R.L.	70.000	PNL
Fundația Saxonia	62.320	FDGR
AMG Lorem Consult - S.R.L.	60.000	PNL
Doly Com Distribuție - S.R.L.	50.000	PNL
Logistic Park - S.A.	50.000	PLUS
Aramis Plus - S.R.L.	50.000	PNL
Oviserga Prest - S.R.L.	50.000	PNL
Tele Health - S.R.L.	50.000	PNL

Figura 13 Top 10 donatori persoane juridice, toate partidele

Împrumuturi – peste 100 de salarii

Cele mai multe împrumuturi au fost raportate de PSD și Pro România. Un număr de 15 persoane au împrumutat **PSD** cu câte 450.000 de lei, iar alți trei cu sume între 253.000 lei și 290.000 lei. Împrumuturile au fost făcute către structura centrală a partidului în lunile septembrie-decembrie, majoritatea fiind înregistrate în noiembrie și cu termen de returnare pe 6.03.2021 (după rambursări pentru campanie). Profilul celor care au ajutat partidul este foarte diferit, de la consilieri parlamentar, proprietari de firme, jurnaliști, consilieri în instituții publice, membri în consilii de administrație.

	Suma	Partid	Descriere
Mitocariu Gheorghiță	445.000	PSD	Consilier parlamentar (Departamentul secretariatului tehnic), Cabinet vicepreședinte Marius Constantin Budăi. Declarațiile de avere și interese nu sunt disponibile pe site sau pe

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

			www.integritate.eu ²⁸ la data publicării acestui raport.
Ștefănescu Eugen	445.000	PSD	Nu am putut identifica
Rotaru Daniela	445.000	PSD	Daniela Rotaru este soția lui Mihai Rotaru, care deține Rotary Construcții, aceasta fiind reprezentatul firmei. Firma este în insolvență, cu datorii la ANAF. Conform presei, Mihai Rotaru a împrumutat PSD la 8 zile după ce firma sa a câștigat un contract de 29 milioane lei ²⁹ .
Batog-Bujeniță Cezar	445.000	PSD	Acționar la The Plan B Concept, MB Consulting Associates și Vertigo Events și administrator al Rise Communication și Publicis Groupe Media Bucharest. Conform presei, în 2005 "a fost partener de afaceri cu Vilson Stancu, directorul Astra Vagoane Arad, care mai târziu a fost acuzat de DNA, alături de omul de afaceri Cristian Burci, de spălare de bani și aderare la un grup infracțional organizat." ³⁰
Vișan Nicoleta-Mădălina	445.000	PSD	Nu am putut identifica
Buble Iosif	445.000	PSD	Deține www.stiripesurse.ro , care a beneficiat în 2020, printre altele, de contracte de la TAROM, PMB, Camera de Comerț și Industrie ³¹ . Conform presei, ar fi primit sute de mii de EUR de la PSD din contracte pentru campaniile din 2020 ³² . Iosif Buble este soțul deputatei PSD Diana Tușa.
Neagu Marius-Gabriel	445000	PSD	Asociat și administrator la 13 firme din București, Brașov sau Buzău
Cioantă Rareș-Daniel	445000	PSD	Nu am putut identifica
Rotaru Mihai-Leonard	445000	PSD	Acționar sau administrator al unui număr semnificativ de companii din domeniul construcțiilor, dintre care și Rotary Constructii. Firma este în insolvență. Conform presei, Mihai Rotaru a împrumutat PSD la 8 zile după ce

²⁸ <http://www.cdep.ro/pls/dic/declaratii.compartiment?idl=3000000>

²⁹ <https://www.q4media.ro/patronul-unei-firme-de-construcții-a-împrumutat-psd-cu-445-000-de-lei-la-8-zile-dupa-ce-a-primit-anul-trecut-contracte-de-29-de-milioane-de-lei-de-la-primaria-capitalei-firea-fireste-ca-nu-exista-o.html>

³⁰ <https://buletin.de/bucuresti/ultimul-festival-al-gabrielei-firea-amanat-pentru-2022-el-imprumuta-numele-de-la-un-ong-si-e-organizat-de-partenerul-de-afaceri-al-consilierului-lui-liviu-dragnea/>

³¹ <https://www.libertatea.ro/stiri/site-ul-iosif-buble-stiripesurse-primit-bani-tarom-pandemia-covid-3080897>

³² <https://www.aktual24.ro/iosif-buble-campion-absolut-la-contracte-cu-psd-in-campania-electoral-a-incasat-sute-de-mii-de-euro-in-regimul-psd-si-a-cumparat-inca-trei-apartamente-in-capitala/>

			firma sa a câștigat un contract de 29 milioane lei ³³ .
Herea-Buzatu Bogdan	445.000	PSD	A acționar la 8 companii și administrator la alte 11 din domenii diverse. PitechPlus este un business de succes din Cluj. A împrumutat partidul cu un milion de lei și prin SONIC + PAY - S.R.L.
Varga Ioan-Gheorghe	445.000	PSD	Patron CFR Cluj. A fost implicat - și achitat - în dosarul retrocedărilor frauduloase alături de Viorel Hrebenciuc ³⁴ . A fost acționar la mai multe firme radiate din domeniul construcțiilor - TEHNOPRO CONSTRUCT SRL, CORADO IMPORT EXPORT SRL și NAPOCA TRUST SRL.
Marcu Mirel-Alexandru	445.000	PSD	Fost membru în consiliul de administrație Nuclearelectrica, director Seven Hills Construction. Cea mai recentă declarație de avere, din 2018, ilustrează venituri de 120 de mii lei pe an, la care se adaugă 41 de mii lei în cont.
Vitan Gabriel	445.000	PSD	Nu am putut identifica
Avram Silviu-Răzvan (?)	445.000	PSD	A fost consilier la Ministerul Economiei, acționar/administrator la 4 firme, conform declarației de avere din 2018. Salariul din declarația de avere e de 1999 lei, la care se adaugă active și o donație primită, dar sub valoarea împrumutului.
Mitcă Florin-Bogdan	445.000	PSD	Nu am putut identifica
Boca Vlad-Antonio	290.000	PSD	Nu am putut identifica
Burghiu David-Alexandru	286.000	PSD	Administrator special, apoi directorul general RADET, membru al Consiliului de administrație al Companiei Municipale Parcuri și Grădini SA, consiliile de administrație Metrorex
Scarlat Ionela-Emilia (?)	253.000	PSD	Figurează ca asociat unic al DROP MAIL MEDIA SRL, o agenție de publicitate din Giroc (Timiș).

La **Pro România**, 23 de persoane au împrumutat partidul cu 9 milioane de lei. Printre cei de pe listă se află și Popescu-Tariceanu Calin-Constantin Anton, președintele ALDE, care a transferat 250.000 de lei. Profilul celor care au împrumutat partidul este relativ diferit. **Mai mulți dintre cei care au contribuit au fost candidați din partea ALDE, sunt în funcții de conducere**

³³ <https://www.g4media.ro/patronul-unei-firme-de-construcții-a-împrumutat-psd-cu-445-000-de-lei-la-8-zile-dupa-ce-a-primit-anul-trecut-contracte-de-29-de-milioane-de-lei-de-la-primăria-capitalei-firea-fireste-ca-nu-exista-o.html>

³⁴ <https://gazetadecluj.ro/nelutu-varga-a-cumparat-sigma-center/>

din partid, sunt consilieri sau dețin funcții de conducere în instituții publice, sunt antreprenori sau sindicalişti. Reamintim că la alegerile parlamentare din 2020, Pro România și ALDE au participat împreună, pe listele Pro România³⁵. **Mai multe persoane care au împrumutat partidul lucrează la diferite companii municipale aflate în subordinea Primăriei București.**

Lista integrală a împrumuturilor peste 100 de salarii poate fi găsită mai jos:

	Suma	Partid	Descriere
Peiu Laurentiu	446.000	PRoRo	Candidat ALDE CL Constanța și parlamentare 2020. Conform declarației de avere, veniturile anuale și activele financiare sunt sub 250.000 lei
Iacov Dumitru-Constantin	446.000	PRoRo	Fost secretar executiv Pro România, fost consilier guvernul Grindeanu, fostul patron al FC Național, director general adjunct al Fondului Național de Garantare pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, director general al Societății pentru Strategii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport SMART SA. ³⁶ Iacov deține și site-ul Pro România, care era nefuncțional în luna mai, fiind afișat mesajul. "Site închis. Domnule dottore Ponta Victor Viorel, nu poți să spui că ești corect cât timp distribui în campania electorală 40.000 (patruzecimii) de geți și nu le declari la Autoritatea Electorală Permanentă" ³⁷
Ungureanu Constantin	446.000	PRoRo	Nu am identificat
Badea Florian-Antonio	446.000	PRoRo	Candidat la CJ Constanța, proprietar Nicomed Plus SRL și alte trei firme. Veniturile anuale și activele nu depășesc 75.000 de lei potrivit declarației de avere.
Zaharia Gavril	446.000	PRoRo	Nu am identificat
Bahnea George	446.000	PRoRo	A fost candidat la CL Vărăști, Județul Giurgiu. Acesta are doar un salariu de la Compania Municipală pentru Iluminat Public București de 40.908 lei, fără niciun

³⁵ <https://www.g4media.ro/tariceanu-a-demisionat-din-alde-ca-sa-poata-candida-de-pe-lista-pro-romania.html>

³⁶ <https://jurnalul.ro/special-jurnalul/anchete/afaceristul-sportiv-victor-ponta-asociat-cu-apropiatii-lui-sov-niro-cocos-si-stelu-821657.html>

³⁷ <https://psnews.ro/site-ul-partidului-pro-romania-atacat-de-hackeri-ce-mesaj-a-aparut-530448/>

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

			alt venit. În plus, are un credit la ING de 23.168 (nu este specificată moneda).
Radu Laviniu	446.000	PRoRo	Nu am identificat
Duma Adrian	446.000	PRoRo	Nu am identificat
Vacaru Ciprian-Nicolae	446.000	PRoRo	Coordonator Pro Romania, sector 3, candidat locale și parlamentare 2020, presedinte organizatia de tineret a Blocului Național Sindical. Avera sa nu depășește 140.000 de lei, iar în declarația de avere are înregistrate și datorii de aproximativ 45 mii lei.
Duma Dumitru-Constantin	446.000	PRoRo	Nu am identificat
Lazar Alina	446.000	ProRo	Nu am identificat
Binder Consuela-Diana	400.000	ProRo	Fost acționar DBV Media House, una dintre firmele care a promovat brandul de țară în timpul campanie organizate de ministrul Elena Udrea ³⁸ . Conform termene.ro, până în noiembrie 2019 a deținut și funcția de administrator. Este deținută de PHG MEDIA INVEST S.R.L. (60%)BUCURESTI și GEOPOL INTERNATIONAL S.R.L. (40%). Prima este deținută de PACURARU DANIELA-MADI, soția lui Maricel Păcuraru, care deține trustul Realitatea ³⁹ . Cea de a doua este deținută de BERTALAN ALEXANDRA-BEATRICE (99%) și STRATEGIES-RESEARCH-INVESTMENTS INTERNATIONAL S.A., la care este acționar cu 1% și PACURARU ALEXANDRA BEATRICE, fiica lui Maricel Păcuraru ⁴⁰ . Prima dintre ele a fost urmărită pentru complicitate la delapidare într-un dosar deschis de DNA în 2013 ⁴¹ .
Alexe Catalina-Maria (?)	400.000	ProRo	Vezi și secțiunea dedicate cheltuielilor PNL Candidat parlamentare și locale 2020, specialist marketing la Compania Municipală Managementul Transportului SA. Singurul venit este un salariu de 43.200 de lei.
Vlanga Brindusa-Andreea	400.000	ProRo	Acționar sau/și administrator la 8 firme din domeniu publicității, patru dintre ele

³⁸ <https://www.replicaonline.ro/un-club-din-constant-a-si-o-firma-de-publicitate-iau-40-000-de-euro-pentru-promovarea-romaniei-la-raliul-deltei-118940/>

³⁹ <https://playtech.ro/stiri/mutare-bomba-in-televiziune-ce-se-intampla-acum-cu-postul-tv-realitatea-147758>

⁴⁰ <https://www.bzi.ro/detalii-mai-putin-stiute-de-spre-fiica-patronului-de-la-realitatea-plus-alexandra-pacuraru-biografie-varsta-studii-sot-copii-4172728>

⁴¹ <http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=4390>

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

			radiate. În 2010 l-a împrumutat pe Felix Rache (jurnalist, fost consilier județean la CJ Buzău, vicepreședinte ProRo) cu 180.000 EUR, termenul scadent fiind în 2020 ⁴² .
Cupareanu Marin	400.000	ProRo	Vicepreședinte ALDE sector 6; Candidat ALDE CDEP în 2016, la alegerile locale din 2020. Conform declarației de avere din august 2020 are un venit anual de doar 90.000 lei de la Compania Municipala Managementul Transportului București și Electrocentral Group.
Sava Otilia	400.000	ProRo	Coordonatorul Organizației PRO România București Sector 2, Membru fondator al Casei de avocatură „Ionescu și Sava”. În perioada 2013 – 2017 a fost secretar de stat la MAPN ⁴³ . Candidat la Senat 2020. Venitul anual este de 178 mii lei.
Roman Alina	395.400	ProRo	Nu am identificat
Lazar Constantin	333.500	ProRo	Nu am identificat
Slavuteanu George Alin	300.000	ProRo	Candidat ALDE la Primaria Sector 6 și la CGMB în 2020. În 2020 are venituri de doar 27.000 lei. De asemenea, are 13.000 EUR în bancă.
Creci Andrei-George	300.000	ProRo	Este fost director al STB (până în 2021). Conform declarației din 2020 a avut venituri de 233 mii lei, dar are și credite la bancă cu termen de scadență în 2022 și 2029. Între 2005 și 2012 a fost director adjunct executiv la Direcția Juridică PMB, iar în 2002 a lucrat și ca Director general la Primăria Voluntari.
Duca Octavian (?)	271.000	ProRo	Candidat CL Constanța.
		ProRo	Șef de birou la Teatrul Stela Popescu. A fost în perioada 2012-2016 consilier local la Sectorul 3; consilier la cabinetul unui secretar de stat din Ministerul Muncii și Justiției Sociale; consilier la cabinetul vicepreședintelui Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului ⁴⁴ . În mai 2020 a raportat venituri anuale de 78 mii lei. De asemenea, are credite contractate în 2019 de 567 mii lei cu scadența în 2024 și 2047. În ianuarie 2021 declara faptul că a contribuit cu
Voicu Ion-Valentin	265.000		

⁴² <http://cjbuzau.ro/wp-content/uploads/2020/11/Declara%C5%A3ia-de-avere-%C5%9Fi-de-interese-03.11.2020-%C3%AEnceput-de-mandat-Rache-Aurelian-Felix.pdf>

⁴³ <http://bucuresti.pro/echipa/otilia-sava-coordonator-pro-romania-sector-2/>

⁴⁴ <https://lumeapolitica.ro/aliana-liberalilor-democrati-europeni/ion-valentin-voicu/>

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

			118.450 lei la campania ALDE și 396.000 lei la campania Pro România, inclusiv împrumutul menționat aici. În 2020 a împrumutat 508,450 lei, cu termen de restituire 2021.
			În declarație apare suma de 265.000 ca fiind împrumutată de la Mihai Volintiru, care deține firma Amma Print (una dintre firmele cu care lucreaza mai multe partide) și care a fost până în 2014 președinte al PNL Dâmbovița. Vezi secțiunea cheltuieli din subvenții PNL.
Popescu-Tariceanu Calin-Constantin Anton	250.000	ProRo	Fost senator, fost Președinte ALDE

Este interesant de remarcat, de asemenea, că aproape toate plățile au fost făcute pe 2 și 3 decembrie. Menționăm că plățile în contul de campanie s-ar fi putut face doar până pe 5 decembrie, dată până la care se pot face implicit și cheltuielile de campanie.

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană care a contractat împrumutul	Numele împrumutătorului	Prenumele împrumutătorului	Cetățenia împrumutătorului	Valoarea împrumutului	Data primirii împrumutului	Termenul de restituire a împrumutului
1	Sediul central	Binder	Consuela-Diana	Română	400.000,00	17-20.11.2020	26.02.2021
2	Sediul central	Vlănga	Brindusa-Andreea	Română	400.000,00	19-20.11.2020	26.02.2021
3	Sediul central	Ungureanu	Constantin	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
4	Sediul central	Lazar	Alina	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
5	Sediul central	Voicu	Ion-Valentin	Română	265.000,00	4.12.2020	26.02.2021
6	Sediul central	Zaharia	Gavril	Română	446.000,00	2.12.2020	26.02.2021
7	Sediul central	Sava	Otilia	Română	400.000,00	3.12.2020	26.02.2021
8	Sediul central	Vacaru	Ciprian-Nicolae	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
9	Sediul central	Bahnea	George	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
10	Sediul central	Iacov	Dumitru-Constantin	Română	446.000,00	26.11.2020	26.02.2021
11	Sediul central	Peiu	Laurentiu	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
12	Sediul central	Badea	Florian-Antonio	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
13	Sediul central	Cupareanu	Marin	Română	400.000,00	3.12.2020	26.02.2021
14	Sediul central	Creci	Andrei-George	Română	300.000,00	3.12.2020	27.05.2021
15	Sediul central	Slavuteanu	George Alin	Română	300.000,00	2.12.2020	27.05.2021
16	Sediul central	Alexe	Catalina-Maria	Română	400.000,00	3.12.2020	27.05.2021
17	Sediul central	Radu	Lavinia	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
18	Sediul central	Duca	Octavian	Română	271.000,00	3.12.2020	26.02.2021
19	Sediul central	Duma	Adrian	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
20	Sediul central	Duma	Dumitru-Constantin	Română	446.000,00	3.12.2020	26.02.2021
21	Sediul central	Popescu-Tariceanu Calin-Constantin Anton		Română	250.000,00	4.11.2020	26.02.2021
22	Sediul central	Roman	Alina	Română	256.400,00	16.09.2020	26.02.2021
	Sediul central	Roman	Alina	Română	139.000,00	21.09.2020	26.02.2021
23	Sediul central	Lazar	Constantin	Română	333.500,00	21.09.2020	26.02.2021
24	Sediul central	Dobre	Adina Elena	Română	233.800,00	9.11.2020	26.02.2021

PPUSL a înregistrat 2 persoane care au împrumutat partidul, fiicele fondatorului Dan Voiculescu: Voiculescu Camelia Rodica – 294.000 lei și Voiculescu Corina Mirela – 288.000 lei.

Singura donație la **Plus** este cea a lui Florin Talpeș, dezvoltatorul Bit Defender, în valoare de 250.000 lei.

USR a primit 243.705 lei de la Andrieș Ovidiu-Ioan (antreprenor), respectiv 230.000 lei de la Rusu-Pleşescu Raluca (PFA).

Împrumuturi persoane juridice – peste 100 de salarii

Suma maximă care se poate împrumuta de către o persoană juridică este de 1.150.000 lei, echivalentul a 500 de salarii.

	Valoare	Partid	Descriere
Terra Property Management SRL	1.155.000	PPRO	Este deținută de IACOV DUMITRU-CONSTANTIN, care a împrumutat partidul și pe persoană fizică cu 446.000 lei. În total, prin cele 2 firme și în nume propriu a contribuit cu 2,746,000 lei. Fost secretar executiv Pro România, fost consilier guvernul Grindeanu, fostul patron al FC Național, director general adjunct al Fondului Național de Garantare pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, director general al Societății pentru Strategii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport SMART SA ⁴⁵ . Iacov deține și site-ul Pro România, care era nefuncțional în luna mai, fiind afișat mesajul. "Site închis. Domnule dottore Ponta Victor Viorel, nu poți să spui că ești corect cât timp distribui în campania electorală 40.000 (patruzecimii) de geți și nu le declari la Autoritatea Electorală Permanentă" ⁴⁶ .
Terra ResidenceSRL	1.115.000	PPRO	Este deținută de IACOV DUMITRU-CONSTANTIN, care a împrumutat partidul și pe persoană fizică cu

⁴⁵ <https://tomisnews.ro/scandal-monstru-la-pro-romania-costi-iacov-i-a-inchis-site-ul-lui-victor-ponta/>

⁴⁶ <https://psnews.ro/site-ul-partidului-pro-romania-atacat-de-hackeri-ce-mesaj-a-aparut-530448/>

			446.000 lei. În total, prin cele 2 firme și în nume propriu a contribuit cu 2,746,000 lei. Fost secretar executiv Pro România, fost consilier guvernul Grindeanu, fostul patron al FC Național, director general adjunct al Fondului Național de Garantare pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, director general al Societății pentru Strategii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport SMART SA. Iacov deține și site-ul Pro România, care era nefuncțional în luna mai, fiind afișat mesajul. "Site închis. Domnule dottore Ponta Victor Viorel, nu poți să spui că ești corect cât timp distribui în campania electorală 40.000 (patruzecimii) de gecii și nu le declari la Autoritatea Electorală Permanentă"⁴⁷
Elvila - S.A.	1.115.000	PPRO	Aționar majoritar este VIOREL CATARAMA, fost candidat la alegerile prezidențiale și președinte al partidului Dreapta Liberală.
Cyber Smart Solutions	1.100.000	PPRO	Firmă administrată de CROITORU TIBERIU-GEORGE și cu acționar majoritar BINBOX GLOBAL SERVICES SRL, care activează pe piața serviciilor de telecomunicații
Top Media Grup S.R.L.	1.000.000	PSD	Deținută de Nanu Ștefan Alexandru, acționar/administrator la 11 firme, dintre care și Euromedia, firmă de publicitate cu sediul în Voluntari. Este fiul primarului fiul Cornu, fost vicepreședinte la TSD Prahova, "aproiat de Vlad Cosma și Sebastian Ghiță, după cum a relatat presa de-a lungul timpului"⁴⁸. Euromedia a câștigat anul trecut un contract de 81.632.920 lei pentru achiziție de adăposturi pentru stațiile STB.

⁴⁷ <https://psnews.ro/site-ul-partidului-pro-romania-atacat-de-hackeri-ce-mesaj-a-aparut-530448/>

⁴⁸ <https://www.hotnews.ro/stiri-administratie-locala-24608974-exclusiv-parcul-herastrau-aparut-doua-construcții-noi-parter-etaj-fara-autorizatie-printre-proprietarii-fiul-primarului-din-cornu-offshore-din-cipru.htm>

Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli

Crisaga 2003 SRL	1.000.000	PPRO	Firma este înregistrată în jud Buzău și se ocupă cu cultivarea cerealelor, fiind deținută de Constantin Cristea.
Sonic + Pay - S.R.L.	1.000.000	PSD	E deținută de Herea Buzatu Bogdan, care a împrumutat partidul și cu 445.000 lei ca persoană fizică. Acționar la 8 companii și administrator la alte 11 din domenii diverse. PitechPlus este un business de succes din Cluj
Sports Net Communication SRL	800.000	PPRO	Firmă deținută de DUMITRESCU LAURA IRINA
Media Feed SRL	500000	PPRO	Firmă de ținută de SABIESCU IONEL (99%) și MIHALCEA CRISTIAN (15).
Avador Labs - S.R.L. (Avandor Labs la Registrul Comerțului)	350.000	PPRO	Deținută de DEAK MARIUS-ZSOLT, ROATA GEORGIANA, STAN ROXANA

Împrumuturi sub limita de 100 de salarii

Pe lângă împrumuturile nominale, care se publică în Monitorul Oficial, partidele politice au mai înregistrat venituri de 12,7 milioane (versus 27 de milioane peste prag). Dintre acestea, PSD a mai primit 3,2 milioane, USR 4,1 milioane, Plus 4,3 milioane și PPUSL 1,2 milioane lei. Pro România a mai primit 650.000 lei.

Alte surse

Pe lângă veniturile menționate anterior, partidele au mai obținut venituri din surse precum închirierea sau subînchirierea unor spații (inclusiv pentru birouri parlamentare), editarea de publicații, înstrăinarea bunurilor mobile din patrimoniu sau dobânzi (vezi art 16 din Legea 334/2006). Toate partidele care au raportat 3,9 milioane de lei din venituri conform art. 16.

PNL a obținut 1,2 milioane de lei, dintre care 560 mii lei din subînchirierea spațiilor pentru birouri parlamentare. Ca fapt divers, Teatrul din Constanța a plătit organizației PNL Constanța 127.660,28 lei pentru închiriere spațiu.

PSD a obținut 468 mii lei, din care 405 mii lei tot pentru subînchirierea spațiilor pentru birouri parlamentare.

Subvențiile

Subvențiile în 2020: clientelism și legislație modificată pe repede înainte

Partidele primesc bani din subvenții pentru rezultatele de la locale (25%) și parlamentare (75%). În 2021, șase partide primesc bani din subvenții; inițial au fost șapte, dar Plus a fuzionat cu USR. La începutul lui 2020, Legea 334/2006 a fost modificată prin derogare prin Legea bugetului, pentru a permite Pro România să primească subvenții, întrucât în mod normal nu ar fi primit bani, pentru că nu a participat la alegerile din 2016⁴⁹. Tot în 2020 a primit subvenții și Partidul Forța Națională, fondat de Teodor Meleșcanu, un partid rămas fără parlamentari și fără activitate vizibilă. Mai mult, deși limita inițială propusă prin Legea bugetului a fost de 181 de milioane, în cele din urmă a fost crescută prin rectificări la 253 de milioane.

În 2021, subvențiile au putut fi folosite și la campaniile electorale, în urma unor modificări repetate ale legislației, unele realizate cu scurt timp înaintea alegerilor; de exemplu, pentru parlamentare, legea s-a modificat pe 16 septembrie 2020 (Legea 202). Comparativ cu 2019, utilizarea acestora a fost mai limitată, întrucât la alegerile locale și parlamentare, pot fi folosite doar ca și completare la fondurile aduse de candidați, în limitele stabilite de lege.

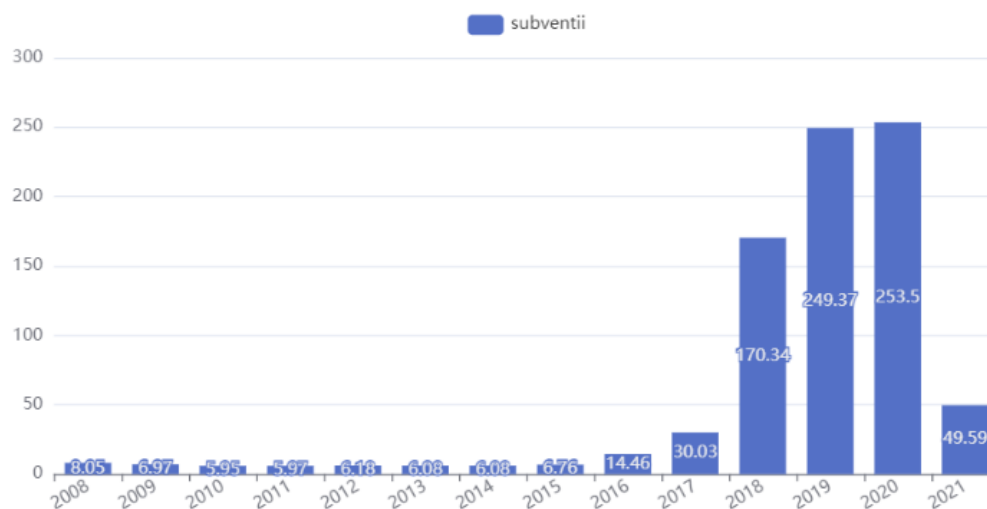

Figura 14 Evoluția subvențiilor, www.banipartide.ro/subventii. Pentru 2021, subvenția este calculată până în luna aprilie.

Legea actuală și practica din ultimii ani nu permit unui observator să vadă cum cheltuie un partid banii din subvenții. În ultimele luni, începând din ianuarie

⁴⁹ "Art. 47. – Prin derogare de la art. 18 alin. (3) lit. a), alin. (4) și art. 19 din Legea nr. 334/2006, în anul 2020 subvențiile acordate partidelor politice, prevăzute în bugetul Autorității Electorale Permanente se acordă pe baza numărului total de parlamentari înscrși în fiecare dintre partidele politice la data de 1 ianuarie 2020."

Vezi "Subvenții cu dedicație pentru partide în 2020", <https://expertforum.ro/subventii-dedicatie-2020/>

2021, AEP a început să solicite partidelor care primesc bani publici să publice un raport privind cheltuielile din subvenții. EFOR a publicat trei rapoarte care reflectă faptul că partidele mari, în special PSD și PNL au folosit în primele trei luni din 2021 între 50 și 60% din bani pentru promovare și propagandă⁵⁰. Cu toate acestea, nu se poate vedea și care este modul prin care cheltuie partidele fondurilor și care sunt furnizorii pe care i-au plătit.

Mai mult, subvențiile au devenit subiect de discuție în urma investigației de natură penală din jurul fostului trezorier PSD Mircea Drăghici care a folosit ilegal banii. Mai mult, Curtea de Conturi a remarcat în rapoartele de audit că au existat nereguli la cheltuirea banilor de către mai multe partide⁵¹. Așadar, modul de cheltuire a subvențiilor rămâne problematic și necesită mai multă transparență.

Cum au cheltuit partidele politice subvențiile?

EFOR a solicitat datele de la partidele politice (PSD, PNL, ProRo, USR, PMP) pentru ultimii trei ani privind categoriile de cheltuieli pentru fondurile din subvenții, precum și lista de furnizori pentru primele trei luni ale lui 2021. USR este singurul partid care ne-a răspuns la cerere. Pro România a confirmat primirea, dar nu a transmis niciun răspuns. Celelalte partide nu au confirmat nici măcar primirea, **încălcând astfel prevederile legii 544/2001**.

USR ne-a transmis o listă de cheltuieli pentru suma de 175.541,72 lei. Dintre acestea, 128.800,17 lei au fost făcute la nivel central, iar restul au fost distribuite între mai multe județe. De menționat că USR este unul dintre puținele partide care transferă bani din subvenții filialelor. O treime din bani au mers către procesatorul de plăți Netopia, 26.153,1 de lei au mers către agenția de publicitate Atelierul de Internet⁵², iar aproape 15.000 lei au fost plătiți către Softline, furnizor de servicii și soluții IT. Restul fondurilor au fost plătite către alte agenții de publicitate, ziare sau plată pentru reclamă pe Facebook și Google.

În RVC-urile de anul trecut, **PNL este singurul care a făcut mențiunea destinației banilor la capitolul cheltuieli, adică fonduri proprii, subvenții, bani de campanie etc.** La PMP, doar filiala Suceava a menționat banii pentru campanie. Fără a fi neapărat o analiză foarte exactă, datele ne arată că din cele **53 de milioane de lei** marcate cu subvenții la nivel central, o parte semnificativă din fonduri a fost alocată pentru publicitate.

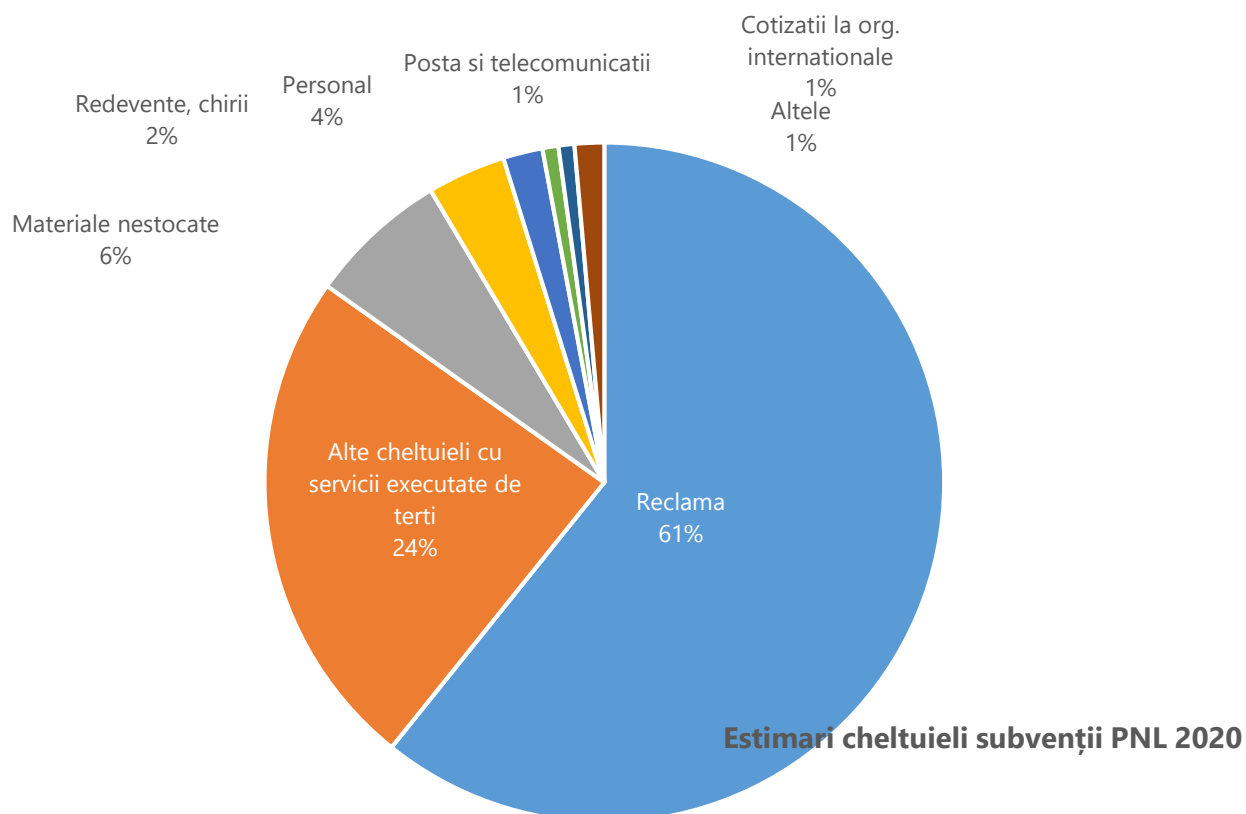
PNL a cheltuit la nivel central 1.9 milioane lei pentru personal, adică 4% din aceste fonduri. Datele pentru publicitate gravitează tot în jurul a 60% (32 milioane), ceea ce ne arată că aceasta este media pe care liberalii o cheltuie pentru reclamă și propagandă. Comparativ, în 2019, din totalul cheltuielilor partidului, PNL a dat 53 din 133 milioane pentru propagandă. De asemenea,

⁵⁰ Puteți citi rapoartele de analiză lunară la <https://expertforum.ro/?s=subventii>

⁵¹ <https://romania.europalibera.org/a/neregulile-descoperite-%C3%AEn-finan%C8%9Bele-psd-pl%C4%83%C8%9Bi-f%C4%83r%C4%83-documente-%C8%99i-semn%C4%83tur%C4%83-sume-publice-%C8%99i-private-amestecate-%C3%AEntr-un-singur-cont/30395312.html>

⁵² Vezi și <https://romania.europalibera.org/a/cine-plateste-campania-electoral-a-pe-facebook-a-candidatilor-la-prezidentiale/30258758.html>

12,7 milioane lei s-au încadrat la categoria alte cheltuieli cu servicii executate de terți.

Aproape 70% din banii de subvenții cheltuiți de PNL anul trecut, adică 35 de milioane, au mers către firmele de mai jos:

Firma	Suma	Descriere
EUROMEDIA GROUP S.A.	8.670.499,24	Firma este deținută de NICOLAIE GEORGE (25%). Acesta a fost candidat la Consiliul General al Municipiului București din partea PNL Sector 4, fiind ales în septembrie 2020 în CGMB ⁵³ . În proporție de 74% este deținută de STALEX PR & MEDIA EVENTS SRL de NANU STEFAN – ALEXANDRU, fiul primarului PSD din Cornu, fost vicepresedinte TSD ⁵⁴ .
ANCORE MEDIA SRL	5.062.592,4	Firmă deținută de COMAN ROMULUS – FLORIN. Conform termene.ro, firma a câștigat în ultimii trei ani achiziții privind

⁵³ www.facebook.com/PNLSector4/posts/2740510592856533/

⁵⁴ [www.hotnews.ro/stiri-administratie-locala-24608974-exclusiv-parcul-herastrau-
aparut-doua-construcii-noi-parter-etaj-fara-autorizatie-printre-proprietari-fiul-
primarului-din-cornu-offshore-din-cipru.htm](https://www.hotnews.ro/stiri-administratie-locala-24608974-exclusiv-parcul-herastrau-aparut-doua-construcii-noi-parter-etaj-fara-autorizatie-printre-proprietari-fiul-primarului-din-cornu-offshore-din-cipru.htm)

		servicii de producție de televiziune de la Centrul European Cultural și de Tineret pentru UNESCO "Nicolae Bălcescu" și Centrul Cultural și de Tineret "Ștefan Iordache".
DBV MEDIA HOUSE SRL	4.701.621,33	Este deținută de PHG MEDIA INVEST S.R.L. (60%) BUCUREȘTI și GEOPOL INTERNATIONAL S.R.L. (40%). Prima este deținută de PACURARU DANIELA-MADI, soția lui Maricel Păcuraru, care deține trustul Realitatea ⁵⁵ . Cea de-a doua este deținută de BERTALAN ALEXANDRA-BEATRICE (99%) și STRATEGIES-RESEARCH-INVESTMENTS INTERNATIONAL S.A., la care este acționar cu 1% și PACURARU ALEXANDRA BEATRICE, fiica lui Maricel Păcuraru ⁵⁶ . Prima companie a fost urmărită pentru complicitate la delapidare într-un dosar deschis de DNA în 2013 ⁵⁷ .
ALL MEDIA COMPANY SRL	2.593.852,52	Firma este deținută de Doina Ștefania Ursică (95%) și Ioana Ursică (5%) și are în portofoliu site-uri precum are în portofoliu site-urile money.ro, superbebe.ro și tabu.ro ⁵⁸ . A avut contracte pentru servicii de publicitate cu MDRAP (1,7 milioane); Loteria Română, Circul Globus, Primăria Sector 3 sau CNI.
KENSINGTON COMMUNICATION SRL	2.593.301,55	Firma este deținută de SÂNDULESCU RĂZVAN GEORGE (60%) și DUMITRU SORIN – CĂTĂLIN (40%). Conform presei, Răzvan Săndulescu a fost consilier al fostului președinte Traian Băsescu (2005-2007) și consilier al președintelui TVR, Alexandru Sassu ⁵⁹ . A făcut campanie pentru PDL și PMP, precum și pentru mai mulți lideri politici precum Alina Gorghiu, Elena Udrea sau Emil Boc. Conform presei, ar fi colaborat și cu Vladimir Plahotniuc în Republica Moldova ⁶⁰ .

⁵⁵ <https://playtech.ro/stiri/mutare-bomba-in-televiziune-ce-se-intampla-acum-cu-postul-tv-realitatea-147758>

⁵⁶ <https://www.bzi.ro/detalii-mai-putin-stiute-de-spre-fiica-patronului-de-la-realitatea-plus-alexandra-pacuraru-biografie-varsta-studii-sot-copii-4172728>

⁵⁷ <http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=4390>

⁵⁸ <https://www.g4media.ro/cni-aflata-in-subordinea-guvernului-a-platit-aproape-150-000-de-euro-pentru-spoturi-publicitare-despre-activitatea-sa-care-ruleaza-pe-antena-3-si-rtv-in-plina-campanie-electorala.html>

⁵⁹ http://www.jurnaldedambovita.ro/jdb_articol--clanul-pdl-din-dambovi-539-a-537-i-a-platit-laudatorii,10430.html, <https://evz.ro/exclusiv-evz-10-milioane-euro-au-disparut-din-conturile-psd.html>

⁶⁰ <https://evz.ro/exclusiv-evz-10-milioane-euro-au-disparut-din-conturile-psd.html>, <https://www.jurnal.md/ro/politic/2016/1/29/jocuri-murdare-de-putere-importante->

FACEBOOK IRELAND LIMITED	1.947.899,19	-
EKO INTERNATIONAL INVEST S.R.L.	1.895.387,38	Firma este deținută în proporție de 99% de PETRESCU CORNEL-MARIUS-EDUARD.
NOVEL RESEARCH S.R.L.	1.733.726,61	Firma este deținută de GHIUTA LACRAMIOARA CLAUDIA și MARCU MARIAN DUMITRU, în proporții egale. Firma se ocupă cu activități de studiere a pieței și de sondare a opiniei publice și a încheiat contracte cu mai multe instituții precum Primăria Sector 6, Teatrul Național sau Comuna Mogoșoaia.
NEW AGE ADVERTISING AGENCY S.R.L.	1.526.749,53	Firma are sediul în Dolj și are ca și CAEN principal activități ale agențiilor de publicitate.
BUSINESS STATION SRL	1.450.801,59	Firma se ocupă cu activități de studiere a pieței și de sondare a opiniei publice și este deținut de David Pîrvu.
STALEX PR & MEDIA EVENTS SRL	1.440.465,25	Vezi EUROMEDIA GROUP S.A.
INSCOP CERCETARE SRL	1.204.215,84	Institut de cercetare, deținut de ȘTEFUREAC REMUS-IOAN (75%) și CORNEA-LUCA ADA (25%).
ETIS DESIGN SRL	1.041.250	Firma este deținută de NICOLESCU RADU. A fost numit de Ludovic Orban secretar de stat, a fost expert IT la Ministerul Comunicațiilor și referent de specialitate la Radio România ⁶¹ .

Din totalul banilor cheltuiți de PNL în 2020 (toate sursele), **Amma Print SRL** a primit aproape 5.8 milioane de lei pentru servicii de reclamă, materiale electorale etc. Firma este deținută de MIHAIL D. VOLINTIRU (85%), MOTOC RADITA (10%) și VOLINTIRU ANA MARIA (5%). Firma a lucrat în 2019 și cu PSD, Pro România, ALDE pentru campaniile electorale⁶². Mihai Volintiru a fost până în 2014 președinte al PNL Dâmbovița⁶³, firma lucrând cu toate partidele mari, incluzând campaniile PSD din 2009 și 2012 sau PMP din 2014⁶⁴. Pentru campania din 2014 a PMP, firma a deschis 96 de procese în 2020 pentru recuperarea unei sume de 4.6 milioane de lei⁶⁵.

[personalitati-din-romania-la-mana-oligarhului-moldoveano-romano-rus-vladimir-plahotniuc-investigatie/](#)

⁶¹ <https://www.g4media.ro/o-familie-de-liberali-din-esalonul-2-pe-cai-mari-fiul-numit-consilier-al-premierului-orban-mama-secretar-de-stat-la-ministerul-economiei.html>

⁶² <https://finantarepartide.ro/materiale-de-propaganda-liste-furnizori-campanii-electorale/>

⁶³ <https://lumeapolitica.ro/anchete/amma-print-executat-toate-partidele-abonati-la-banii-statului/>

⁶⁴ http://www.jurnaldedambovita.ro/jdb_articol--mihai-volintiru-in-afaceri-electorale-cu-psd,22606.html

⁶⁵ <https://www.g4media.ro/pmp-dat-in-judecata-de-96-de-ori-pentru-o-datorie-de-1-milion-de-euro.html>

Concluzii și recomandări

Anul 2020 a fost unul complex pe fondul organizării alegerilor locale și parlamentare. Acestea au fost organizate la distanță foarte scurtă, implicând activități de verificare și rambursare. În plus, planul de control al finanțării curente a partidelor a fost afectat de pandemie, fapt care a condus la o aglomerare semnificativă a activităților de monitorizare și control. În acest context, AEP a desfășurat activități cu un număr redus de angajați pentru a verifica atât finanțarea curentă, cât și finanțarea campaniei.

Datele din rapoartele depuse de partide ne arată că veniturile partidelor nu au scăzut în 2020, în context pandemic. Dimpotrivă, anul electoral trecut a fost unul bogat. Mai mult, partidele au primit 253 de milioane de lei din subvenții, cei mai mulți bani din istoria finanțării politice publice din România, deși la începutul anului ar fi trebuit să primească doar 181 milioane, conform bugetului de stat. Se observă mai ales în cazul partidelor mari, cu șanse să intre în parlament sau să ajungă în coaliția de guvernare, o creștere a cotizațiilor, donațiilor sau împrumuturilor. Și costurile pentru campaniile electorale au crescut semnificativ.

Doar 32 de partide au publicat datele obligatorii în Monitorul Oficial până la data publicării acestui raport, din 189 formațiuni, câte au fost raportate la finalul anului 2020. Considerăm că este important ca partidele care nu respectă reglementările să fie sancționate, mai ales că unele par a încălca regulile de mai mulți ani. Mai mult, acolo unde există sancțiuni contravenționale, pare că există practică aplicării de avertismente, chiar dacă partidele recidivează. De exemplu, Partidul Ecologist Român, care a avut peste 600 de candidați la alegerile parlamentare din 2020, număr similar cu cel al partidelor mari, nu a depus aceste informații; AEP observa un comportament similar și în raportul pentru anul 2019.

Calitatea datelor nu este uniformă, iar formatul rapoartelor de venituri și cheltuieli (anexa 16) diferă de la un partid la altul. Deși în ultimii ani datele au început să fie publicate în format editabil, disciplina unor partide și mecanismele de colectare de date pot fi semnificativ îmbunătățite.

Fiecare partid pare a interpreta diferit ce înseamnă raport detaliat (la fel de întâmplă și pentru campania electorală), chiar dacă ar trebui să publice detaliat fiecare sumă primită și fiecare cheltuială realizată. Mai mult, nu este clar dacă rapoartele trebuie să includă (și includ) și cheltuielile din campanie sau doar cele ale partidului, având în vedere formularea din lege, precum și faptul că pentru campanii se întocmesc rapoarte specifice. Structura diferită a rapoartelor face dificil pentru un observator să urmărească în paralel finanțarea campaniei și cea curentă, întrucât informațiile nu sunt marcate diferențiat decât în unele rapoarte (campanie, subvenții etc).

Doar PNL, PMP și AUR au publicat date detaliate, conform reglementărilor din Normele de aplicare ale Legii 334/2006 privind anexa 16. PSD a publicat o formă centralizată a RVC, care include doar sumele generale pe județe pentru cotizații, donații, subvenții și alte venituri (art 16). USR a publicat un format centralizat, iar datele nu sunt accesibile în format editabil. Rapoartele pentru Pro România și Plus nu se regăsesc pe platforma www.finantarepartide.ro.

Plățile pentru cotizații ne arată că un număr mic de persoane și-au îndeplinit sarcinile de membru conform statutului. Ca regulă, partidele pot solicita sume diferite, în funcție de poziția sau ocupația membrului. Dar în cazurile în care analiza a fost posibilă se vede că partidele nu sunt eficiente în a colecta aceste fonduri, întrucât numărul persoanelor care au plătit este relativ redus. La PNL am identificat aproape 12.000 de cotizanți, la AUR 1077, iar la PMP 2570 de persoane. Reamintim că partidele nu publică numărul de membri.

Transparența sumelor cheltuite din subvenții a crescut, prin faptul că AEP a solicitat partidelor începând cu anul 2021 să publice categoriile de fonduri pe care cheltuie banii. Cu toate acestea, în rapoartele anuale de venituri și cheltuieli nu se poate observa cum se cheltuie banii, singura excepție în 2020 fiind raportul PNL, care a marcat specific la nivel central sursa de proveniență a banilor. Datele ne arată că PNL ar fi cheltuit aproape 53 de milioane din subvenții, din care aproape 60% pe publicitate.

Profilul celor care au ajutat partidele este foarte diferit, de la consilieri parlamentar, proprietari de firme, jurnaliști, angajați ai companiilor municipale din București consilieri în instituții publice, membri în consilii de administrație.

Analiza numelor donatorilor, membrilor care au cotizat sau persoanelor fizice și juridice care au acordat împrumuturi semnificative ne arată că în unele cazuri există potențiale neconcordanțe între venituri și sumele direcționate la partid. EFOR a verificat sute de declarații de avere și interese, unde au fost disponibile, și am observat că o parte dintre persoanele vizate nu par a avea suficiente resurse pentru a justifica aceste contribuții. Am identificat persoane care câștigă anual chiar și de zece ori mai puțin decât au direcționat la partid. Chiar și în condițiile în care banii se pot recupera din rambursări, persoanele care împrumută sau donează la partid tot ar trebui să dețină resursele pentru a direcționa banii. Am identificat astfel de situații în cazul unor donatori sau persoane care au împrumutat PSD, Pro România, AUR sau PNL. La Pro România cele mai multe împrumuturi au fost înregistrate pe 2 și 3 decembrie, cu doar câteva zile înainte finalizării campaniei electorale.

Întrucât nu realizăm investigații de natură penală, ci doar interpretăm date publice, considerăm că acestui subiect ar trebui acordată o atenție sporită de către instituțiile cu rol de control. Există indicii că partidele folosesc practica direcționării de fonduri pentru a "cumpăra" un loc pe listă sau pentru a asigura candidatura unei persoane. Aceasta nu este ilegală, dar are efecte negative care distorsionează piața politică. Putem, de asemenea, observa că unele dintre aceste donații sau împrumuturi sunt o potențială formă de a intra în grațiile partidului, în cazul în care acesta ar reuși să ajungă la putere.

Reamintim că în 2019 și 2020, precampania a fost mult mai vizibilă decât campania, dar sumele cheltuite nu sunt supuse acelorași rigori de transparență. Analiza rapoartelor de venituri și cheltuieli nu ne ajută să înțelegem mai bine cum au fost cheltuiți acești bani.

Partidele politice nu publică niciun fel de informații pe propriile site-uri legate de venituri și cheltuieli. Ca bună practică, USR publică începând din 2021 cheltuielile Secretariatului General pe <https://transparentasg.usr.ro>. USR București publică informații privind plățile pe <https://usr-bucuresti.ro/cheltuieli>.

Nu în cele din urmă, legislația trebuie revizuită pentru a se elimina interpretările neclare și pentru a se consolida acela aspecte care nu sunt reglementate cu privire la finanțarea curentă și la campanie. Reamintim că sunt mai multe recomandări GRECO și ODIHR care nu au fost puse în aplicare. Spre exemplu, trebuie puse în aplicare recomandări referitoare la reducerea pragurilor pentru plățile prin bancă pentru donații și cotizații de la echivalentul a zece salarii cât sunt în prezent. Legislația actuală nu face referire la participarea terților la finanțarea partidului politic sau campaniilor electorale⁶⁶.

Valoarea sancțiunilor trebuie crescută, iar aplicarea acestora trebuie să fie asigurată. Mai mult, considerăm că AEP trebuie să își consolideze capacitatea de monitorizare și control atât pentru activitatea curentă, cât și pentru campania electorală.

În acest context, EFOR înaintea AEP, decidenților, autorităților cu rol de control și partidelor politice **următoarele recomandări**:

1. Clarificarea legislației cu privire la informațiile pe care trebuie să le publice partidele politice și formatul utilizat, pentru a asigura uniformitate și transparență. Armonizarea rapoartelor pentru finanțarea campaniei cu cele pentru finanțarea curentă.
2. Creșterea și aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea legislației, inclusiv cu privire la publicarea informațiilor, publicarea în formatul stabilit, transmiterea în format electronic editabil. Publicarea de statistici în mod constant cu privire la sancțiunile aplicate
3. Consolidarea comunicării între instituțiile cu rol de control și cercetare penală pentru a identifica situații în care persoanele vizate nu pot justifica fondurile donate sau împrumutate partidului
4. Consolidarea capacității AEP pentru a realiza controale și pentru a monitoriza activitatea curentă și în timpul campaniilor electorale a partidelor politice
5. Creșterea capacității AEP de a colecta și publica date în format deschis despre finanțarea partidelor, subvenții și campaniile electorale⁶⁷
6. Actualizarea datelor pe platforma www.finantarepartide.ro în timp util

⁶⁶ Un raport recent al EFOR arată că deși terții (third parties) au fost cei mai vizibili în ultimii ani la referendumul din 2018, dar și că există probabilitatea ca aceștia să participe și la campanii electorale, fără a exista niciun fel de reglementări în acest sens. Vezi raportul "Participarea terților la finanțarea campaniei electorale", <https://expertforum.ro/raport-terti/>

⁶⁷ A se vedea raportul anual EFOR 2021, <https://expertforum.ro/raport-anual-2021/>

7. Publicarea informațiilor privind statusul unui împrumut⁶⁸ (dacă a fost returnat sau nu în termen, transformat în donație etc), în mod public, în cel mult 60 de zile de la termenul limită
8. Clarificarea situației juridice a fondurilor din subvenție rămase în conturile partidelor la finalul anului
9. Reglementarea campaniei outdoor în campania electorală și creșterea transparenței pentru cheltuirea banilor în precampanie, inclusiv prin marcarea materialelor de propagandă și detalierea rapoartelor de venituri și cheltuieli.
10. Scăderea pragurilor pentru donații și cotizații pentru plata prin bancă la cel mult cinci salarii⁶⁹
11. Reglementarea cheltuielilor online pentru finanțarea partidelor și campanii electorale. Creșterea transparenței pentru utilizarea materialelor online în timpul campaniei electorale
12. Ca bună practică, partidele politice ar putea publica din proprie inițiativă cheltuielile din subvenții, cu detalii privind furnizorii
13. Stabilirea unor termene clare până la care subvențiile partidelor care au încălcat legea pot fi reținute de către AEP⁷⁰
14. Reducerea pragurilor pentru acordarea de subvenții pentru rezultatele obținute la alegerile locale și parlamentare
15. Reglementarea participării terților la finanțarea partidelor și campaniilor electorale

Pentru recomandările legate de campaniile electorale vă rugăm să consultați rapoartele de monitorizare a alegerilor din 2020, disponibile pe www.banipartide.ro/rapoarte.

⁶⁸ A se vedea ca bună practică [portalul din Marea Britanie](#)

⁶⁹ Proiectul legislativ propus de AEP propune scăderea pragurilor la 5 și 3 salarii. Proiectul este momentan în Parlament, fără să intrat în circuitul de dezbatere

⁷⁰ Vezi cazul UNPR

Semilunei 7, ap. 1
București

www.expertforum.ro